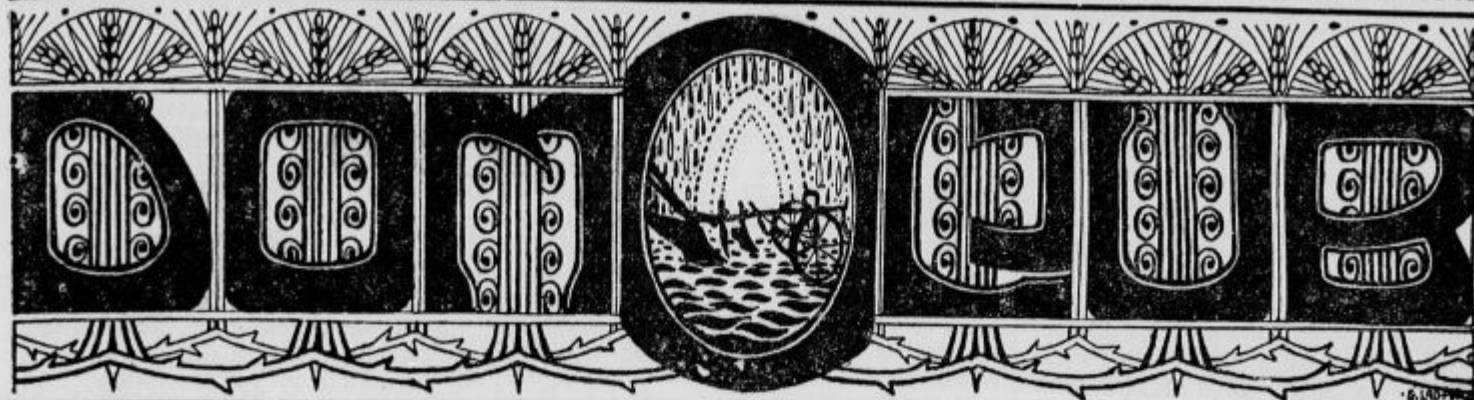

Izbaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din.
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba« naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu »Domoljuba«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Delavska zbornica.

Vse kaže, da bomo v najkrajšem času imeli prve volitve v »Delavsko zbornico za Slovenijo«. Mi smo že opozorili na veliko važnost tega stanovskega zastopstva naše delavstva. Zadnjič smo obrazložili, kdo ima pravico voliti zastopnike v Delavsko zbornico. Da bodo naši bralci in naročniki Domoljuba poučeni o tej organizaciji in bodo mogli pravilno presojati njen ustroj in delo, si jo oglejmo malo podrobneje. Danes odgovorimo na tale vprašanja.

Koga zbornica predstavlja? Zbornica predstavlja vse delavce in nameščence obeh spolov, ki so v službi na ozemlju Slovenije in delajo bodisi za nagrado, bodisi v svrhu lastnega izučanja, pa naj bodo zaposleni v obrtnih, industrijskih, trgovskih, prometnih, rudarskih ali sličnih podjetjih. Pri tem je vseeno, ali so ta podjetja last zasebnih oseb ali javno-pravnih korporacij ali podjetje stalno obratuje, ali pa je čisto samostojno ali pa vezano z drugim podjetjem. Delavska zbornica je torej predstavnik vsega delavstva in uslužbenstva, tudi kuharic in sluškinj. Ravnatelji in poslovodje niso všteti med uslužbence.

Iz česa se vzdržuje Delavska zbornica? Delavci in nameščenci, ki so stari nad 18 let, so dolžni plačevati članske prispevke, ki jih določa skupščina zbornice in odobri ministrstvo za socialno politiko. Te prispevke za Delavsko zbornico plačujejo ali delavci sami ali pa jih plačujejo zanje delodajalci-gospodarji sami.

Kake ugodnosti ima delavstvo od Delavske zbornice? Osebe, ki spadajo pod Delavsko zbornico, imajo pravico zahtevati posredovanje v lastnih zadevah in v zadevah svojih tovarišev. Delavska zbornica ureja delovne odnose med delodajalci in delavci, ima nalogo skrbeti za delavska materialna vprašanja: stanovanja, prehrano, kakor tudi za delavsko strokovno izobrazbo. Delavska zbornica posreduje tudi pri državnih in drugih oblasteh, da se izvršujejo delavski zakoni in navedbe, skrbi po svoji strani za pospeševanje obrti, trgovine in prometa, na željo strank po-

sreduje pri sklepanju delovnih pogodb, zlasti pri štrajkih in izporih delavcev.

Kakor vidimo, ima Delavska zbornica silno velik delokrog. Mogla bi v demokratično urejeni državi odločilno vplivati na vso zakonodajo in upravo, v kolikor zadeva delavski stan. Toda naša Delavska zbornica ima eno veliko napako: centralizirana je. Vse delavske zbornice so centralizirane pri osrednjem tajništvu v Belgradu. Zato tudi naša Delavska zbornica v Ljubljani ne more priti do pravega razmaha. Druga huda ovira Delavske zbornice je to, da je treba za vsak važnejši korak odobritve ministrstva. Kakor pri vsakem ljudskem zastopstvu, tako so tudi pri Delavski zbornici poskrbeli naši liberalci, da so ji že pri rojstvu postavili kuratorja, ki bo posegel vmes vselej, kadar se bo centralistom in kapitalistom zdelo, da zastopniki delavstva hočejo poseči v njihove račune. Po mišljenju naših liberalcev naj bi bila Delavska zbornica gnezdo liberalnih uradnikov, ki bi posredovala za tiste delavce, ki trobijo v Žerjavovo trobento, ta delavski urad naj bi bil agitacijska pisarna za liberalce in tiste socialistične organizacije, ki so v službi centralizma in svobodomiselstva v borbi proti našemu zavednemu slovenskemu in krščanskemu delavstvu.

Slovenski delavci in nameščenci morajo pri prihodnjih volitvah pokazati, da oni bolje razumevajo nalogo svoje stanovske predstaviteljice kot Žerjav-Kristanovi očetje in botri sedanje zbornice. Prihodnja uprava Delavske zbornice naj bi začela vojsko proti centralizmu in odvisnosti od ministrske komande, ker šele, ko se bo otresla teh dveh temeljnih napak, bo slovensko delavstvo dobilo v zbornici tisti odločilni upliv, ki mu gre.

Pa ne samo delavci, tudi delodajalci, gospodarji, obrtniki in vsi stanovi morajo delavstvu v tej borbi pomagati. Zato bodo prihodnje volitve velike važnosti. Pristaši in somišljeniki SLS bodo pri programu krščanske vzajemnosti naše delavstvo v tem volivnem boju podprli in mu pomagali.

V vsako hišo Domoljuba!

Dr. Korošec v Hercegovini.

Načelnik SLS dr. Korošec je z načelnikom Hrvatske Pučke Stranke priredil minuli teden od 15. do 21. novembra več zborovanj po Hercegovini, ki je bila dosedaj popolnoma v rokah radičevske stranke. Zborovanja so jako dobro uspela in katoliška Pučka stranka dobiva vedno več pristašev. Ogorčenje proti radičevcem je veliko, ker so sedem let bunili narod, a nazadnje ga grdo izdali in se udinjali srbski radikalni stranki in Pašiću. Posebno pa zamerjajo Radiću ono pismo na Pašića, v katerem obljublja Pašiću, da bo počasi in previdno prevedel katoliške Hrvate v srbsko vero. Tudi radi tega zapuščajo Hercegovci Radičevo stranko, ker se njeni poslanci nič ne brigajo za gospodarsko bedo prebivalstva. In beda je velika, ker so bile velike poplave in ker je duhan to leto malo rodil in še to malo se jim mnogo slabše odkupuje, kakor sadilcem duhana v Srbiji. Zato je razumljivo, da si Radić ne upa več med svoje volivce, ampak poskuša svojo srečo med Slovenci, češ, ti me še ne poznajo. Nikdar še ni noben političen voditelj tako delal s svojim narodom, kakor Radić s hrvatskim. Slovenci pač nismo tu, da bi to pobirali, česar Hrvati več ne marajo. Tega nam ne dopušča naš slovenski in katoliški ponos.

V Belgradu.

Stepan Radić vendarle minister!

Znano je, da je Pašić poveril vodstvo prosvetnega ministrstva, potem ko je odstopil prosvetni minister, ministru za vero. To je bil med Hrvati ogenj v stroho. Vse, kar je prav! Vedno za nos se pustiti vleči, tega pa že ne. In takoj so prišli v Belgrad Stipica Radić, Pavle Radić in dr. Maček. Stepan Radić je šel k Pašiću in ga lepo prosil, da se vendarle ta stvar enkrat konča in da je pripravljen na vsak pogoj. Pašić je izdelal natančna navodila, katerih se bo Radić moral držati. Radić je iz vsega srca obljubil in veliki spokornik je postal prosvetni minister. Ostal bi minister le malo časa, ker se bo kmalu na resen način začela reševati državna kriza, ki prinaša ljudstvu toliko gorja.

Radičev program.

Takoj, ko je bil Radič imenovan za prosvetnega ministra, je po svoji navadi začel dajati dolge izjave. Rekel je častnikarjem med drugim, da so Srbi najbolj nadarjeni, Slovenci pa najmanj ter je obenem mahnil po klerikalcih. Potem je govoril, da so Srbi, Hrvati in Slovenci en narod, da se mora centralizem uvesti tudi v šolo (saj bolj ne more biti, kot je že sedaj!), potem da se morajo učenci v šoli čisto drugače učiti kot dosedaj. Naučiti se morajo, kakšne iznajdbe imamo itd. Dijaki srednje šole pa se bodo morali učiti tudi ene obrti in bodo morali ob maturi narediti mojstrski izpit. Njegove izjave so med častnikarji povzročile veliko zabave in smeja.

Kako se v Belgradu uraduje.

Vedno in vedno smo poudarjali, da je centralizem največja državna nesreča za Jugoslavijo, ker je nemogoče v tako majniško malenkost v državi voditi iz Belgrada. To je toliko bolj nemogoče, ker je večina belgrajskega uradništva čisto nesposobna in skrajno lena ter nemarna. Posledica je, da gre ves naš denar v Belgrad, v Belgradu pa se za nas absolutno nič ne naredi. Poznajmo nas le pri plačevanju davkov. V tem oziru je nad vse zanimivo pismo, ki ga je pisalo enajst radikalnih poslancev predsedstvu radikalnega kluba. Tako pišejo med drugim:

»V vseh uradih se popolnoma nič ne dela in ministri tudi s tem ne računajo. Smelo trdimo, da oni še sedaj ne poznajo (nemreč ministri), kje se nahajajo posamezni oddelki in kateri uradniki delajo v teh oddelkih. Ministru je dovolj to, da je pri ministru, vse drugo naj gre, kakor hoče, njega se to ne tiče. Uradne ure so vpeljene samo dopoldne. Najbrž zato, pravi pismo, da se uradništvo odpočije od sedanjih in pitja kave.«

Dalje pravi pismo glede uradništva sledeče: »V posameznih službah je nameščeno toliko uradnikov, da vlada prava zmeda, kakr še ni vladala nikoli dosedaj. Uvedena so mnoga nova mesta brez potrebe, s čimer je znatno obremenjen državni proračun.« Zato zahtevajo, »da se morajo vse ženske brez šol odpustiti iz drž. službe in odposlati domov, da se doma izučijo za dobre gospodinje.« — »Ravno radi teh žensk,« pravi pismo, »ki se nahajajo v posameznih uradih, se ne dela, ker nikakor ne more dobro vplivati, če sede moški in ženska skupaj v uradih.« Zato zahtevajo, da naj minister vse te »ženskinje izjuri iz državne službe,« na njihova mesta pa naj pridejo moški, da se zlo odreže pri korenini. — Iz tega se vidi, kako prav imajo naši poslanci, ko dosledno zahtevajo, da se centralizem zruši in postavi na njegovo mesto avtonomija. Do tega bo tudi gotovo prišlo, ker postaja centralizem tudi radikalnim krogom nevzdržen.

Carinske tarife.

V odseku finančnega odbora se je nadaljevala obravnava o carinskih tarifah. Naš poslanec Pušenjak je zahteval, da se zniža uvozna carina na bombaž, iz katerega se izdeluje obleka, da se s tem poceni

obleka. Toda vladna večina tega predloga ni hotela sprejeti. Pač pa je sprejela Pušenjakov predlog, da se zviša uvozna carina na čipke, ker inozemske čipke sicer delajo veliko škodo naši domači čipkariji.

Novi davki.

Na ministrskem svetu se je obravnaval proračun za l. 1926-27. Znaša 12 milijard in 580 milijonov. Če bo ostalo pri teh številkah, bo treba davčni vijak na novo priviti. Zato vlada med poslanci veliko razburjenje. Tudi radikalni poslanci opominjajo svoje voditelje, da bodo s takim gospodarstvom čisto izgubili zaupanje srbskega ljudstva.

Sličica davčnega vijaka

ali kako je pod vlado samostojnežev, ki jih vodi Radič.

Slučajno sem se mudil te dni v Borovnici in sem naletel na tarnajočo žensko, kako bo davke plačala, kateri so ji bili na čeku, ki ga je imela v roki, predpisani. Posesnica, kateri je bil davek naložen, je vdova, ima 6 otrok, med temi je edino hči brezhibna in zdrava, vsi drugi imajo kako hibo, eden je gluhi, drugi mutast, tretji hrom ali pa boleha, mati sama je bolna. Stanuje tri ure od Borovnice v hribih brez dovozne ceste, ima tudi majhno gostilno, v katero pa le slučajno pride kak izletnik ali gozdni delavec. Domač gozd je izsekán, letina že tretje leto ni obrodila, pobrala jo je toča in moča, črvi in zima, tako da se še semena ne dobi nazaj. Kakšno je gospodarstvo, kaže najbolj to, da je morala enega konja prodati za 100 Din in drugega za 1000 Din, če ne bi bila poginila, tako sta bila izžrpana. Ostala ji je samo še ena kravica. Druge konje je dobila na upanje, da se družina od vožnje živi. Na čeku je pa imela od davčnega urada na Vrhniki tele zneske okroglo predpisane:

Začetni ostanek	Din 10.522.—
Zemljarina	Din 433.—
Hišni razredni davek	Din 106.—
Pridobnina	Din 136.—
Osebná dohodnina 24-25	Din 29.658.—
Invalidski davek	Din 9.978.—
Davek na posl. promet	Din 1.041.—
Stroški	Din 987.—
kar zneso	Din 52.861.—
Zarubljeno ozir. vknjiženo	Din 34.460.—
Dolg	Din 12.831.—
Plačano	Din 5.560.—

Sedaj pa pogledajmo, v kakšnem razmerju je pridobnina in zemljarina z osebno dohodnino in invalidskim davkom. Da je stranka odplačala, kar je mogla, je razvidno. Razlage menda ni potreba, ampak naše poslance prosimo, naj ga v skupščini napravijo.

Pucelj, Prepeluh, Radič, kaj pravite na to?

Štefan Radič v Sloveniji.

Toliko zabave še ni bilo kmalu v Ljubljani kot v soboto in nedeljo, ko je prišel najnovejši centralistični minister g. Štefan Radič v Ljubljano. Slovenci so pametni in resni ljudje, to se mora reči. Prenesejo

veliko: prenesejo Žerjava, Pribečeviča, Pašiča; zakaj le-ti so sicer zagrizeni zagovorniki centralizma, ki je Slovence oškodoval za stotine milijonov ter jih pahnil v gospodarski propad, toda ti ljudje so dosledni. Radič pa, ki je včeraj govoril to, kar danes pobija in bo jutri zopet čisto drugače govoril, resni Slovenec ne preneza mirno. Zato je bilo toliko zabave v Ljubljani.

Poljubovanje.

Ko se je Radič pripeljal v Ljubljano, ga je pozdravil veliki župan dr. Baltič, zastopnik samostojnežev dr. Marušič, zastopnik društva fantov in deklet g. Tomšič in še drugi. Radič jih je vse od kraja poljubil, kar je pri treznih Slovencih obudilo obilo smeja.

Ko je stopil Radič s kolodvora, ga je sprejelo naravnost oglušujoče žvižganje in vedno ponavljajoči se klici: Doli Radič. Radič je sedel v avtomobil in izginil v megli.

Dr. Krek je bil suženj.

Nato je bila v hotelu Štrukelj slovesna večerja, pri kateri je govoril tudi g. Radič. Dejal je, da so slovenski popi prodajali dušo vragu in Dunaju. Dr. Krek je imel socialne misli, toda on je samo veliko govoril, a ni ničesar storil. Klerikalci nosijo samo verige. Korošec je suženj. Korošec ne more urediti naših svobodnih odnosaev napram Rimu, ker je pop, mežnar in suženj.

Medtem ko je Radič govoril pri Štruklju ter sramotil naše duhovnike, od katerih je zadnji kaplan več žrtvoval za slovensko ljudstvo kot Radič za hrvaško (kaj šele za slovensko), so se po ljubljanskih ulicah pomikale ljudske množice, žvižgale ter klicale: Doli z Radičem!

Radičev govor v Narodnem domu.

V nedeljo je bil napovedan Radičev shod v Narodnem domu. Za shod so bila izdana vabila, ki so se najstrožje pregledovala, da se ne ukrade kak nepovabljenec v dvorano. Pred Narodnim domom je bila zbrana velika množica ljudi, ki si je hotela Radiča od bližje ogledati. Ko se je Radič pripeljal v spremstvu gg. Prepeluha in Pucelja, so letele iz množice tako hude psovke na Radiča, da jih tu ne moremo ponoviti. Radič, ki je po svoji naravi zelo boječ, je hitro stopil v vežo Narodnega doma, se obrnil proti množici ter rekel: kapidem drugi put, takrat primite kamenje in bacajte ga vame, a ne sedaj, ko stopam prvi put na sveta slovenska tla.

V dvorani je otvoril shod g. Pucelj ter takoj dal besedo Radiču.

Med drugim je govoril ta mož dobesedno takole:

»Radikali imajo velike in umne ljudi. Videl sem, kako so strpljivi. Vse kar se govori proti njim, je budalost. Vi ne veste, kako veliki ljudje se nahajajo v radikalni stranki. Pašič je velik človek! Vse, kar se proti njemu govori in piše, je budalost in idijotizem.«

Kdo se ne spomni pri tem, kako je pred letom dni Radič govoril o Pašiču!

Dalje je rekel g. Radič:

»Kadar delavec zajutruje, se mora zavedati, da je njegov zajutrak neobdavčen,

pa najsi zajutrkuje kruh, maslo, šunko, tudi kranjske klobasice so zelo dobre, ali žganci. Kar se tiče izenačenja davkov, je to najtežja stvar. Srbija plača malo. Ni mogoče doseči, da bi Srbi plačali vse sedanje davke. Tudi Hrvati ne morejo več plačati. Nemogoče je, da bi Hrvati in Slovenci plačevali tako malo davkov, ko danes Srbi, ker bi država izgubila tretjino dohodkov.

Tako torej! To je program Radiča, Pucelja in Prepeluha! Srbi malo plačajo in je nemogoče, da bi plačali vse tiste davke kot Slovenci. Na drugi strani pa tudi Hrvati in Slovenci ne smejo manj plačevati kot dosedaj, ker bo sicer država izgubila eno tretjino dohodkov. Vprašamo: ali je to zastopnik Hrvatov in Slovencev? Kako se drzneta Pucelj in Prepeluh še ostati v stranki g. Radiča, in se pri vsem tem še pokazati med slovenskim kmetom?

Dalje je govoril Radič:

»Eil sem zunaj v svetu, Dunaju, Moskvi in Londonu, kjer smo se razgovarjali pričaju. Vedno sem vsak pogovor začel s Slovenci. Njih je najmanj, so pa najbolj izobraženi, imajo najlepša dekleta, najlepše pojejo, njih fantje se pa najstrašneje tepejo. Slovence bi napravil za inspektorje v upravi, kadar se bodo naučili državnega jezika, no — naučili se ga bodo, ker imajo Slovenci »Sitzfleisch« (znajo vztrajati. Op. ur.). Slovenci, hvala Logu, da jih ni več kot en milijon, da jih ni preveč, ker birokratov (prenatančni uradniki. Op. ur.) ni treba preveč. Hvala Bogu, da jih ni več kot en milijon. Ves Beograd je poln slovenskih uradnikov. Hrvati in Srbi brez Slovencev ne bi mogli delati. Kar mi Srbi in Hrvati napišemo, to je treba napraviti in izvesti. Zato so Slovenci absolutno nenadomestljivi. Vaša lastnost, da imate širok pogled, je velika vrlina, velika linija, kakor bi rekel Krek. Največ sem prišel v Slovenijo zato, da vam povem, da ste vi Slovenci poklicani v naši državi za dejanske organizatorje velikega dela za kulturo. Vi Slovenci boste prišli v vladu, ne od zgoraj, ampak od spodaj. Vi imate Slovence v vladi. (Klici: »Nimamo ga!«) E, pa imate ga! Tukaj je Pucelj, ki je danes napol v vladi, jutri bo cel.«

Kako pa je Radič par dni preje v Beogradu govoril o Slovencih? Da so najmanj nadarjeni! Ali je to še kosček resnosti?

Ko je Radič končal, je zapustil Narodni dom. Ker pa ga je na Aleksandrovi cesti še vedno čakala velika množica, se je odpeljal po velikem ovinku za Narodnim domom v mesto.

Radič v Veliki Loki in g. župnik Oblak.

Popoldan je ime Radič shod v Veliki Loki, kjer se je zbralo 500—600 ljudi iz vseh strani. Radič je govoril približno isto kot v Ljubljani. Ljudje ga niso mnogo razumeli, ker je govoril tiho in napol hrvatsko. Potem je govoril še Pucelj. Ljudje so razumeli njegov govor kot opravičilo, ker

tako malo sodeluje v prevažni obravnavi o carinski tarifi, dočim so poslanci Jugoslovanskega kluba vedno zraven in stavijo za kmeta in delavca koristne predloge.

Nato je govoril še g. župnik Oblak, ki je od nekdaj že velik nasprotnik SLS in je govoril o razmerju Cerkve do političnih strank. Rekel je, da Cerkev ne predpisuje, v kateri stranki mora biti katoličan. G. župnik pa dobro ve, da vernik ne sme biti pristaš stranke, ki je proti veri in katere časopisi sramote Cerkev in duhovnike in s tem izpodkopavajo vero. To so pa žal slovenske stranke razen SLS — vse. Zato verem Slovenec natančno ve, kje je njegovo mesto. Kako bo g. župnik pred Bogom zagovarjal to svoje stališče, je njegova reč, mi ne bomo nehalo poudarjati, da mora verem katoličan tudi v javnosti sodelovati tam, kjer se vera in Cerkev in duhovniki ne zaričujejo, pač pa, kjer se poudarja, da morajo božje zapovedi biti podlaga tudi v javnem življenju. Če ima na drugi strani g. Oblak tak okus, da govori na shodu Radiča, ki je v Krškem in sedaj zopet v Ljubljani tako poniževalno govoril o slovenskih duhovnikih, je to njegova zadeva. Stanovska zavest pa to v resnici ni.

V vsako h šo »Domoljuba«

Mila prošnja.

Dijaski zavod »Martinišče« je z zadnjo poplavo zadela silna nesreča. V zavodu je bilo doslej z vsem oskrbljeno 50 dijakov sobotske gimnazije in sicer večinoma brezplačno, deloma pa le za malenkostno plačilo. Zadnja povodenj je zavodu uničila vso zalogo živil, zadušila pet svinj in vso perutnino, podrta kuhinjski zid in razdrta štedilnik, pobila domala vso kuhinjsko posodo, odnesla vsa drva, vzdignila tla v obednici in tako je nadaljni obstoj zavoda ogrožen, zlasti ker je nabiranje živil že končano. Ako se ne najdejo dobra srca, ki bi se spomnila zavoda s hitro in izdatno podporo, je nadaljno šolanje večine gojencev onemogočeno. Zavod je še bolj podoore potreben, ker prosijo za sprejem dijaki, ki so vsled poplave — porušilo se je več hiš — izgubili stanovanje. Iz vseh navedenih razlogov se obračamo na vsa plemenita slovenska srca, da olajšajo nesrečni položaj najbednejših dijakov. Blagohotne prispevke sprejemajo vsi slov. kotlisti in ravnateljstvo zavoda »Martinišče« v Murski Soboti.

Murska Sobotica, 16. novembra 1925.

Jožef Radoha,
ravnatelj.

Gospa!

Tudi jaz Vam priporočam to milo z znamko »GAZELA«. Moje perilo se kar blešči, golova sem pa tudi že zdavnaj. Tudi Vi boste dosegli to z uporabo »GAZELA«-milo.

GAZELA MILO

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

NOVIČAR

d Vzroki zadnje povodnji v Sloveniji in državna pomoč. Naš poslanec dr. Hohnjec je v narodni skupščini stavil nujen predlog za pomoč poplavlencem ter je ugotovil naslednje vzroke povodnji: Sredi preteklega tedna so vsled več dni trajajočega deževja po nekaterih krajih naše države nastopile velike povodnji. Vprav katastrofalen obseg so te povodnji zavzele v Sloveniji, zlasti na Štajerskem in v Prekmurju. Pa tudi v mnogih delih Kranjske so poplave napravile jako veliko škodo. Vsled silnega naraščanja Mure, Drave, Save in raznih njihovih pritokov so bili preplavljeni ne samo mnogi kraji, vasi, trgi, mesta, da celo cele pokrajine. Potoki, ki so navadno tako neznatni, da se komaj opažajo, so narasli v deročne reke. S hribov in bregov so pridrvili hudourniki ter so preplavili kraje v dolini. Da se je voda po nekaterih krajih tako brzo in na široko razlila, je iskati razlogov tudi v neprimerni gradbi železniških prog, zlasti v premajhnih mostovih na železniških progah in v preozkih in prerodkih propustih v železniških nasipih. Že večkrat so se ti nedostatki grajali ter smo železniško upravo opozarjali na nesrečo, ki se ob večji vodi lahko zgodi v teh krajih. Železniška uprava je sicer te pritožbe mirno poslušala, ni pa ničesar storila, da bi grajene nedostatke popravila. Morala je priti velika povodenj, kakor je sedanja, da železniško upravo pouči o tem, česar prej ni hotela verjeti. Zahtevamo, da železniška uprava te nedostatke, ki se morajo smatrati za sopovzročitelje sedanje nesreče, takoj odpravi. Da so poplave zavzele tak obseg, je vzrok v nereguliranih rekah v Sloveniji, in te so Sava, Savinja, Drava, Mura in vsi njihovi pritoki. Načrti za regulacijo teh rek so že davno izdelani, pa žal še do sedaj niso izvršeni. Slovenci smo od prejšnje države nepretrgoma zahtevali, da se reke in potoki, ki povzročajo največ škode, regulirajo. Toda te naše zahteve so ostale neizpolnjene. Z obžalovanjem in z ostro obsodbo moramo ugotoviti, da se tudi v sedanji državi naše zahteve po regulaciji rek vztrajno odklanjajo. Zato pa je tudi škoda, ki iz tega nastaja, velika, od leta do leta večja. Regulacija rek v Sloveniji je iz gospodarskih, prometnih in kulturnih ozirov ena izmed najvažnejših in najpotrebnejših nalog državne uprave. Kakor so obsegi poplav v Sloveniji nenavadno veliki, tako je tudi povzročena škoda naravnost velikanska. Sedanje poplave spadajo med največje, ki jih je Slovenija doživela v zadnjih desetletjih. Poljski pridelki, ki še niso spravljani, so uničeni. Zimske setve preplavljene in zasute, veliki kompleksi vinogradov opustošeni. Škoda, povzročena na cestah, mostovih, brvoh, jezovih in na železniških tirih je ogromna. Veliko so trpele hiše, ki so jih zalili valovi. Veliko jih je zelo poškodovanih, nekatere celo popol-

noma uničene. S hišami je tudi poškodovano to, kar je v hišah, obleka, pohištvo, shranjena živila. Veliko živine je utonilo, veliko blaga se je pokvarilo. Na milijone narodnega in ljudskega premoženja je ugonobljenega. Ljudje so poleg svoje imovine izgubili zdravje, nekateri celo življenje. Kakor poroča politična uprava Slovenije, so od povodnji prizadeti mnogi okraji Kranjske in vsi okraji Štajerske, zlasti Ptuj, Ljutomer, Gornja Radgona, Konjice, Celje, Maribor, Ormož, Šmarje, Prevalje, Brežice, Ljutomerski in gornjeradgonski okraj sta bila v velikem delu pod vodo, ščavniška dolina je podobna jezeru, istotako kraji ob Dravinji in v raznih delih ptujskega okraja. Nadvse hudo prizadeta je Murska Sobota in mnogi okraji v Prekmurju. Prekmurska pokrajina je bila podobna obširnemu jezeru, iz katerega so širlele kvišku hiše, odnosno samo strehe hiš. Vsled poškodb, ki jih je povzročila voda, je ostalo brez stanovanja preko 100 rodbin. V Sloveniji povzročena škoda se že sedaj ceni na več sto milijonov dinarjev. Zato smo predložili nujni zakonski predlog o prvi nujni začasni državni pomoči v iznosu 25 milijonov dinarjev. Škoda je ogromna, potreba velikanska, brez velike državne pomoči ostanje nasledki te nesreče nepopravljivi. Prosimo, da narodna skupščina sprejme ta predlog ter da poleg začasne pomoči s potrebnimi vsočami v dvanajstih, ki jih je treba pričakovati, in v bodočem državnem proračunu skrbi za popravilo velikanske škode, ki jo je povzročila katastrofalna povodenj.

d Zadnja povodenj je popolnoma porušila v Murski Soboti 10 hiš, dvajset jih je pa v nevarnosti, da se sesedejo. Škoda se samo v Murski Soboti ceni na 8—10 milijonov dinarjev.

d 60 letnico Krekovega in 125 letnico Slomškovega rojstva so po vsej Sloveniji slovesno praznovali razne organizacije.

d Škof Anton Martin Slomšek — svetnik. Štajerska duhovščina je začela z nabiranjem življenjskih podatkov, na podlagi katerih naj bi se začela akcija, da bi bil škof A. M. Slomšek proglašen za svetnika.

d Izžvižgana svinjarija. Ljubljansko gledališče je te dni uprizorilo novo igro: Zapeljivka. V tej igri je zbran ves gnoj iz vseh naših pivskih beznic, najgrše in najpodlejšše kvante, v kakršnih se dobro počutijo samo moralno propadli ljudje. Gledališka uprava je menda vse najgrše reči črtala, toda smrad ostane smrad. Pa so vendar med obiskovalci gledališča pošteni in dostojni ljudje, ki so predstavo po prvem dejanju izžvižgali. Seveda je bila liberalna mladina takoj pripravljena braniti Zapeljivko — je pač prav posebno igra po njih srcu in dostojnosti. Ljubljansko gledališče je radi tega igro še bolj očistilo, najboljše pa je, da jo prepusti

liberalnim društvom po deželi, ki bodo dramo z največjim veseljem in užitkom predstavljali. Vsak človek hoče namreč sebi primerne hrane, liberalna mladina, pokvarjena po »Jutrovih« podlostih, tudi. Dober tek!

d Ljubljanski Narodni dom so imeli dosedaj v upravi samo liberalci, ki so ga rabili za Sokole, liberalno stranko, prireditve in zabave. Narodni dom je bil zidan z denarjem vsega ljudstva in z namenom, da služi narodni prosveti. Da bi Narodni dom zopet prišel do svojega namena, se bo osnovala Akademija znanosti in umetnosti, ki bi bila poleg univerze najvišja zastopnica slovenske znanosti in umetnosti. Samoposebi je umljivo, da mora biti Narodni dom, ki je zidan za prosveto, služiti tej Akademiji in drugim slovenskim znanstvenim društvom. Sokoli pa, ki so pretekli teden v gledališču branili igro Zapeljivko, so bili mnenja, da mora Narodni dom ostati last Sokolov. Na občnem zboru Narodnega doma pa so od lastnih pristašev slišali tako krepke, da so jo pobrali iz dvorane. Društvo Narodni dom pa je izvolil nov odbor, ki bo vse potrebno ukrenil, da postane Narodni dom dom znanosti in umetnosti. — Sokoli pa naj branijo Zapeljivko.

d Ogromna podpora. Iz Dol. Logateca se nam poroča: V tukajšnjem kraju živi 82 let stara vdova, kateri je letos umrl nad 80 let stari mož, bivši železniški predelavec. Mož je skozi 40 let vestno vršil službo, sedaj pa živi žena v veliki bedi. Danes mi prinese neko pismo, da ji isto raztolmačim. Je to rešitev prošnje od strani železniške direkcije, ki slove dobesedno: »Obveščamo Vas, da smo Vam na Vašo prošnjo z dne 9. julija t. l. v delno kritje pogrebnih stroškov nakazali za mesec junij nedvigljivo zapadlo vsoto družbeno provizijo v znesku 2.90 Din (dva dinarja 90 par).« Ne sodimo rešitve direkcije, ki je najbrž prošnjo postavno rešila, obsojamo pa razmere, ki daje tako nagrado za 40letno zvesto službovanje. Poleg tega je bilo potreba za 25 dinarjev kolkov, da se je dosegla ogromna podpora 2.90 dinarjev. — G. O.

d Smešnost centralizem. Centralizem, za katerega se pri nas navdušujejo liberalci in radičevci (pod komando gg. Zerjava, Puclja in Prepeluha), ni samo za stotine milijonov oškodoval našega ljudstva, temveč zna biti tudi smešen. Zgodba je ta: neka učiteljica na Sušaku je zbolela. Prositi je morala za dopust — seveda v Belgradu. Čez cele tri tedne pride iz Belgrada odgovor, da je dopust dovoljen. Učiteljica pa je ležala že 10 dni v grobu.

d Novo katoliško cerkev v Belgradu so sezidali francoski asumpcionisti, ki so došli iz Bolgarije. V Belgradu so se ob tej priliki naselile tudi redovne sestre, ki bodo tamkaj otvorile velik zavod, Belgrad šteje danes že do 20.000 katoličanov.

d Ali se je res spreobrnil? Znani italijanski pesnik Gabriel d'Anunzio, ki je spesnil slavošpev satanu ter organiziral italijanski rop na Reko, se je hipoma čudno spreobrnil. Hodi v franciškanski redovni obleki ter ima svojega duhovnika, ki mu vsak dan bere sv. mašo.

d Novozgrajena lepa bolnica v Trbovljah je bila preteklo nedeljo blagoslovljena in otvorjena.

d V odvetniško pisarno g. dr. Česnika v Novem mestu je vstopil kot koncipijent g. dr. Anton Megušar, bivši okrajni glavar v Šmarju pri Jelšah.

d Koledar naše Kmetijske zveze. Kdor bi ga še želel, naj piše dopisnico na: Jugoslovanska Kmetiška zveza, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.

d Ni prijetno biti za Mussolinija. Mussolini je velik gospod v Italiji. Vse svoje sovražnike je v prah poteptal, vse ječi pod njegovim podplatom. Italijani pri tem z zobmi skripeljejo in segajo po nožu. To Mussolini dobro ve in zato se silno boji, kdaj bo padel pod njegovo ostrino. Kakšen velik strah ima, se vidi iz tega, da je zahteval od Angležev, da mu morajo sedeti, ko pride v London, dati za stanovanje celo drugo nadstropje v nekem velikem hotelu. Prvo in tretje nadstropje pa morata biti čisto prazni in zaklenjeni. Ker je angleška vlada to odklonila, bo stanoval v italijanskem poslastištvu. Preje še pa bo morala cela armada italijanskih in angleških skrivnih policistov vse preiskati. Res, hudo je biti za Mussolinija.

d Letčinja zima bo, kakor prerokuje Nemec Myrbach na podlagi opazovanja v zadnjih 50 letih, vsaj navadna, zelo varjetno je pa, da bo topla. Izrednega mraza ne bo, tudi začasno ne. Pač pa bo mnogo padavin, terej precej dežja ozir. snega.

d Prepovedana knjiga. Oblast je prepovedala razširjanje knjige »Radičevo izdajstvo«. Čudno, saj ljudje iz knjižnice itak ne bi nič novega zvedeli.

d Samišljenike, ki so prejeli v razprodajo koledar Jugosl. Kmetijske zveze, vlijudno presimo dvojega: Razprodajte ga hitro. Kar ga ne morete, ga pošljite takoj nazaj.

d Onim, ki so dobrega srca. Vojni invalidi s 100 odstotki delanecmožnosti (ima ohe nogi visoko odrezani), oženjen, s sedmimi in šoloobveznimi otroki (najmlajši sedem mesecev star), bolešno ženo, brez vsakega premoženja, z mesečno invalidnino 122 Din 50 par, se nahaja v največji bedi in trka tem potom na dobra, človekoljubna srca. Hvaležno sprejme vsak, tudi najmanjši dar, bodisi v gotovini, obleki za njega ali šoloobvezne otroke obojega spola, ali v živilih. Naslov: Fran Jereb, orožniški narednik, Kamnik.

d Umrl je v Tuslanju pri Moravčah občeznani posestnik Anton Pirnat v 43. letu starosti. N. v. m. p.

d Požar v Št. Jerneju na Dolenjskem. Dne 19. nov. ob dveh zjutraj je začelo greti gospodarsko poslopje J. Železnika na Grbah pri Št. Jerneju. Kako je nastal požar, se ne ve. Najbrž ga je zanetila zlobna roka; ker se je bil zlobnežu poizkus na cvetno nedeljo ponesrečiti, je poizkusil še enkrat. Hiša je do tal pogorela. Družina — 5 nepreskrbljenih otrok — je v največji revščini in potrebna hitre pomoči.

d Ogenj je pretekli teden vpepelil Gregoričkov hlev in pod pri Mekronogu. Zažgala je brzkonehudobna roka.

d Skozi stekleno streho Narodnega doma v Ljubljani je padla služkinja Neža Zibert. Priletela je v 10 m globoko vežo ter se tako poškodovala, da je v bolnici umrla.

d S sekuro in noži se je branila. V Ljubljani na Starem trgu so odpovedali prodajni prostor medistinji Minki Horvati. Ker ni hotela prostora zapustiti, je sodnija siloma hotela izprazniti prodajalni prostor. Horvatovala pa je v silni razburjenosti pograbila sekuro ter stolkla del svoje prodajalne oprave, se potem oborožila še z noži ter se vstopila med vrata. Došla policija je razburjeno medistinjo kmalu razorožila, jo odpeljala v bolnico, njeno opravo pa na njeno privatno stanovanje.

d Prijeti ponarejalci denarja. Že nekaj časa se je šušljalo med ljudmi, da se ponareja v ptujski okolici denar. Kmalu je sodnija prišla zadevi na sled, orožniška postaja na Bregu pri Ptujju je storila svojo dolžnost, bila podnevu in ponoči na negah ter odkrila vso zadevo. Delavnica, kjer so delali denar, je bila prenosna; najprej je bila blizu Turnišča, nato se je pomaknila v Slovenjo vas, nato k Sv. Kungoti na Dravskem polju in nazadnje v Loko. Tam so tudi našli žanarji vse priprave. Dne 19. t. m. ob dveh popoldne so orožniki pripehali na Ereg velik del orodja in priprav, kar so ponarejevalci rabili za svoje delo. Delavnica se je pomikala proti Mariboru. Eden ponarejevalcev je bil že v Pesnici in je hotel čez mejo, a so ga pravočasno ujeli in zaprli v Mariboru. Na Ptujem polju se niso več čutili varne. V Ptujju so zaprli nekega Franca Rupnika, ki je bil menda duša vsega podjetja. Razen tega so še zaprli 19 drugih, večinoma takih, ki so pomagali s tem, da so ponarejevalcem dajali stanovanje in hrano ali pa agitirali za podjetje. Med njimi je tudi precej kmetov, ki so se na tak nepošten način hoteli iznebiti dolgov, ki jih tarejo. Posebno pozornost so ponarejevalci posvečevali dolarjem, ker se njih ponarejanje najbolj izplača. Baje so ponarejali tudi bankovce po 50 dolarjev, ki jih je neka ptujska banka spoznala za ponarejene, ko so ljudje prišli denar menjat. Desetdinarskih niso ponarejali, ni bilo vredno, pač pa sto- in tisočdinarske. Kakor znano, so za ponarejevalce denarja določene jako visoke in hude kazni. Pomilovanja vredni so nemara tisti ubogi ljudje, ki jih je pohlep po denarju zavedel v to grobo afero.

d Drzen napad na vlak. Ko je pred tednom osební vlak Zagreb—Belgrad vozil z zagrebškega koledvora proti ženski kaznilnici, kjer zaradi strmine vozi počasneje, je skočila na zbirni vagon brzo-tovornega blaga par zlikovcev. Vlomili so vozna vrata in začeli metati z vlaka bale manufakturnega blaga. Pri tem so imeli smoto, da je ena bala padla pod kolesa, vled česar sta dva voza skočila s tira. Vlakovedja je vlak skoraj na mestu ustavil, nakar so reparji pobegnili. Vagone so s pomočjo strojev spravili nazaj na tir, nakar je vlak z enourno zamudo odpeljal naprej proti Belgradu. V poštnem vagonu, ki je bil tik pred zbirnim vagonom, je bilo 3 milijone dinarjev. Železniška policija doslej krivcev še ni izsledila.

d Zverinski umor. V Vašah pri Medvodah so našli v hlevu pri Kopačevih za-

kopano v steljo 25 letno domačo hčer Angelo z razbito glavo. Komisija je ugotovila, da je bila udarjena na obraz s težkim lesenim batom (kicom) in je bil že prvi udarec smrten. Pri raztelesenju so dognali, da je bilo dekletu osmi mesec v blagoslovljenem stanju. Ljubljanska policija je takoj odredila natančno preiskavo, pri čemer ji je zelo pomagal dober pes, ki ga je za ta slučaj posodil neki industrijec. Dasi je bil zločin izvršen v soboto zvečer in se je preiskava začela v nedeljo popoldan, je pes takoj sledil morilcu iz hleva na stelnjak, odtod skozi neko luknjo na prosto k vodi, kjer so dognali, da se je morilec umival, potem pa naravnost v sosedovo hišo, kjer se je zakadil v domačega sina tako hudo, da bi ga raztrgal, če ga ne bi s silo odtrgali od njega. Fanta so takoj aretirali. Našli so pri njem okrvavljeno ovratnico, obleko in čevlje. Sam umor odločno taji in trdi, da se mu je kri vlija iz nosa in da je bil zato ves krvav.

d Na smrt je bila obsojena v Velikem Bečkereku 41 letna vdova Julka Reljić, ker je iz pohlepa po denarju zastrupila svojo hčerko, sina in moža. Reljić je do zadnjega tajila, kar ji pa ni nič pomagalo.

d S kloroformom se je zastrupil sluga na medicinski univerzi v Ljubljani. Poleg tega je odprl tudi 24 plinovih ventilov, ki so bili v dotični sobi. Zjutraj so našli mrtvega. Bil je orjunc, na katere je tudi zapustil pismo s prošnjo, naj se udeleže njegovega pogreba.

d Niste še žitili tako zanimive knjige o Koroški kot je knjižica: »Na Koroško!« Društva, šole, družine, posamezniki žrtvujte 16 Din in naročite si jo! Sramota je biti Slovenec, pa ne poznati lege zemlje slovenske! Zato: Naroči, vsom! hri!

Za jalove krave in junice ter hranilno vnetje so edino zdravilo Brazilin-svočice, ki jih razpošilja z živinozdravniškim navodilom št. 110 po 30 diratjev lekarna Hočevar — Vrhnika.

7038

Berite na predzadnji strani oznanilo »Popolnoma zastoj!« Tekstilbazarja ne smete prezreti, je v Vašo korist.

d Za izbrano lakovost našega mila »Gazela« lahko ujamemo Sicer pa kupite samo 1 kes in udeležite se boste sami, da je naša trditve resnična.

d Postrežek: Ko v mrazu čakam in stojim, na dom, na goriko si želim! Mečka deca, »Buddha«-čaj, oboje zame pravi raj.

7316

PO OVINKIH.

»Kaj, pri Vas imate danes že spet goste?« — »Da, moja žena praznuje danes šestič trideseto rojstno leto.«

GORJE PREMAGANIMI

»Ti, Jamnikovi so se pa spet kregali.« — »Pa sta že spet prijatelja, ona mu že narekuje mir.«

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.
5.

SIROM · DOMOVINE

TRBOVLJE.

Volivni imenik. Opozarjajo se somišljeliki in nam prijazni volivci, da je volivni imenik za občinske volitve razporejen. Dolžnost vsakega je, da v imenik pogleda in ako ni vpisan, reklamira, da ga vpišejo. Vpogled v volivne imenike je v občinski pisarni od 8 do 12 in od 2 do 5 popoldan. Vpogled priskrbi tudi vodstvo krajevne organizacije SLS v Društvenem domu in tiskarstvo Jugosl. strokovne zveze rudarjev v L. delavskem konzumnem društvu na Vodah.

ST. JURIJ OB JUŽNI ŽELEZNICI.

(Koncert.)

Tukajšnji cerkveni pevski zbor je pod vodstvom g. pevskega Rastotnika priredil 15. t. m. koncert s spevoigro Kovačev študent. Občinstvo je do zadnjega kotička napolnilo veliko dvorano in je bilo zelo zadovoljno nad tako krasno prireditvijo.

N V nedeljo dne 29. t. m. je ustanovni občni zbor podružnice »S. S. V. iz svetovne vojne«. Spored tega dne je sledilo: 1. Ob pol 10. uri zbor vojakov iz svetovne vojne pred društvom domom, odkoder odkorakamo skupno v cerkev. 2. V cerkvi je ob 10. uri govor tajnika Zveze č. g. Bonača, biv. voj. kurata in nato sv. maša za padle tovariše. Pri sv. maši poje pevski zbor bivših vojakov. Po maši se poje žalostinka za padle tovariše. 3. Popoldne ob 2. uri litanije, po litanijah ustanovni občni zbor v veliki dvorani K. I. D. kjer govori č. g. Bonač. Pevski zbor pa zapoje »Oj, Doberdob!«. — Na narodni praznik dne 1. dec. se bo nabiralo po fari za spomenik v svetovni vojni podliti vojakov. Za odbor: Jež, predsednik. — (Kje se bo vršil ta občni zbor, nam naznanilo žal ne pove. Op. ur.)

N Naznanilo. Odbor podružnice vojnih invalidov, vdov in sirot v Ljubljani javlja svojim rednim članom in članicam, da namerava tudi letos prirediti božičnico in obdariti svoje revne člane in članice. Prijave se sprejemajo v društveni pisarni Sv. Petra vojašnica med uradnimi urami in sicer od 23. novembra do 5. decembra t. l. Na poznejše prijave se ne bo moglo ozirati. — Odbor.

DOL PRI LJUBLJANI.

(Davki.)

Davčna oblast nas je pred kratkim zopet osrečila s čeki, na katerih so bile zapisane prav čedne vsote, ki naj iz naših žepov stopijo v drž. blagajno. Marsikdo je debelo pogledal ter se začudil, kako je kar čez noč zašel med bogataše; seve samo pri davkih, ne pa pri dohodkih. Zanimivo bi bilo za naše domače razmere primerjati višino davka, zlasti oseb, dohodnine, ki ga plačujejo znani zdolski bogatini, kakor pek Blaž in še marsikdo, pa tukajšnji občinski reveži Reich, Pirnat in Penkač. Prav bi bilo, ko bi se to objavilo, kakor bi se sploh spodobilo, da bi se oseb. dohodnina predpisovala pod nadzorstvom javnosti, ne pa le na informacijo enega samega človeka, ki si ga davč. oblast izbere za svojega zaupnika. Ljudstvo je splošno sgorčeno nad višino tega davka, ki ga samo bratje prečani v naši državi plačujejo, Srbi so oproščeni. Davčna oblast in njeni zaupniki imajo pa predvsem to skrb, kolikor mogoče več denarja iz uboge Slovenije spraviti v Beograd. Na ta način se država ne bo utrdila.

IZ DOLNEGA LOGATCA.

(Koncert.)

Dne 15. t. m. je priredilo Kat. prosv. društvo v Dol. Logatcu koncert s prav bogatim sporedom. Med pevske točkami je bilo nekaj deklamacij, vijolina solo itd. tako, da je bil program raznovrsten. Obiskovalec je skoroda pozabil, da je v podeželski dvorani. Že prvi nastop mešanega zbora je pokazal, da so pevec prav dobro pripravljeni. Pesem J. Aljaša: »Oj z Bogom, ti planinski svet« je bila izvajana do skrajne natančnosti. Za tem smo slišali rusko narodno: »Dvanajst razbojnikov«. Pesem je bila za nas nekaj novega in vsem je jako ugajala. Baritonist g. A. Sibenik je ta večer pokazal, da je pevec Logatca. Prav lepo je zapel H. Sattlerja: »Zaostali ptič« in E. Adamiča: »Na lipici

zelenic. Tudi mladi tenorist M. Malovrh obeta veliko. Pesem V. Pavšiča: »Pred durmic« je zapel jako čedno iz »Gorenj« slavikac. Četrta točka g. Daniela Cerarja, rajalna točka »Metuljčke«, nas je pa po žudovitem vrtenju naših malih metuljčkov naravnost presenetila. Kot uvod k tej točki je prisrčkano deklamirala mala Fanica Podobnik deklamacijo: »Metuljčke«, katera je žela veliko pohvale in ploskanja. Moški zbor nam je zapel V. Mirka: »Noč na trgu«. G. L. Slave nam je deklamiral O. Zupančiča: »Z vlakom« in to s spremljevanjem klavirja. Redkost za naše podeželske odre je bila vijolina solo. G. A. Trkman, gimnazijec, je v splošno zadovoljstvo zaigral: »V kovačenič«. Zaključek pevske točke je bil S. Premrla: »Korotanc«; še skladba sama je posrečena, da se je kar čutilo, kako radi so jo pevec peli. — Po kratkem odmoru so vprizorili V. Vodopivca: »Kovačev študent«. Tu smo se docela nasmejali in drugo dejanje se je moralo na splošno željo ponoviti. — Pri vsej prireditvi se je opazilo, da so pevec točno biskovali vaje in keleti je, da še nadalje vtrajajo na tej poti. G. Danielu Cerarju moramo častitati z željo, da nam kmalu zopet kaj enakega pripravi.

IG.

(Prireditve.)

V nedeljo 29. novembra imamo v Kat. domu popoldne ob 3 in zvečer ob 7 lepa prireditve s petjem in igro. — Spored: Petje: 1. Gor čez jezero. (Koroška.) 2. Ipavice: Sume vrhovi drevov. 3. Vodopivec: Ves dan je pri oknu stala. 4. Nedved: Mili kraj. 5. Premrl: V Korotan! 6. Pjčimo v rute. (Koroška narodna.) Pesmi pod 1., 3., 5. poje mešan zbor fantov in deklet. Pesmi pod 2., 4., 6. poje moški zbor pod vodstvom G. Zabavnika. Nato pride še Ipavice: Podoknica (iz opere Teharski plemič) za bas-solospjev, in: Če na poljane, za tenor solo. Po petju igra: »Dva prijatelja, veseloigra v dveh dejanjih. Igra se godi v naših časih. Ob tej priliki nastopi prvič v letošnji sezoni pevski zbor deklet. Začne se prireditve ob 3 in bo konec najkasneje ob 5. Isti dan zvečer se prične ob 7. Da ne bo na dan prireditve v dvorani pri blaginji prevlečlo gneče, naj si vsak po možnosti preskrbi vstopnico za sedež že prej. Vstopnice se dobe na izbiri v nedeljo cel popoldne v trgovini Merzel, za popoldne in za zvečer. — Lep program vabi vse k obilni udeležbi. — V soboto 5. decembra na bo v Kat. domu Miklavžev večer, na katerega že danes opozarjamo. Spored priobčimo prihodnjia.

CERKNICA.

(Razno.)

Pol leta naši občinski možje niso imeli nobene seje. Pred nekaj dnevi pa so se vendar enkrat zbrali, kajti treba je bilo narediti proračun za prihodnje leto. Šlo je vse v re-u, kakor po navadi; samo g. Remžar se je potegnil za naše ravne gostilničarje in predlagal, naj se za »koraj polovico zriža plesna taksa. Može pa so bili toliko pametni, da temu predlogu niso ugodili. Pač pa je obveljal predlog g. občinskega moža Oljaka, da naj se cerkovniku in organistu ukine plača, ki sta jo za svojo službo po starih pravicah od občine dobivala. (Organist dekanjske cerkve v Cerknici je dobival od občine maščino plačo 400 dinarjev). Za ta predlog so glasovali vsi odborniki demokratske, samostojne in »gospodarske« stranke. Sicer se je že pred meseci zagrozilo g. organistu, da mu bo občina ukinita plača, ako ne bo hodil k »Sokolu« poučevati petja. — Seveda našo gospodo silno bode, ko vidi, kako lepo razporeduje naše prosvetno društvo: pevski, tamburaški, dramski, orlovski odeski Boli jih, ko vidi, kako se nečeljo za nedeljo polni društvena dvorana — v njihovem skednju pa prede pajek svoje mreže v miru in tiho. Naše naprednjake silno peče, ko vidijo, da se ljudem nudi prava izobrazba. Hoteli so se zvesti rad našim pevovodjem — a ugriznili so v kiro jabolko! Skomine bodo čutili še pri prihodnjih občinskih volitvah. Gospodje demokrati, zavedajte se, da ste bo začeli vili Mi ga bomo nadaljevali tako, da bo vam zelo neprijetno! — V društvu so igra tri nedelje zaporedoma lepo igro v devetih slikah: »Dekle z bi-

seri«. Igra je splošno prav ugajala, kajti igrači so storiili vse, kar je bilo v njihovih močeh. Samo dvema gospodičnima in dvema gospodom se je igra zdelo popolnoma zanič. To pa za to, ker je enkrat en vojak pčzabil stopiti »pozor« pred svojim poveljnikom, in ker je imel en igralec morda preozek jermen na svojih sarda'ah. — V nedeljo priredi društvo javno skiptično predavanje o naših zaslužjenih primorskih bratih. Pridite!

RAKEK.

(Za treznost naroda.)

Dne 15. novembra so »žegnali« na Rakeku sokolsko dvorano. V porečljek ob osmih zjutraj so se udeležniki razšli. Najbolj navdušeni so korakali potem po Rakeku do oštarije do oštarije. Na prihodnjem zborovanju »Društva za gojitev treznosti« bo sokolski zastopnik slovesno izjavil, da stoji celokupno sokolstvo kot en mož na strani boriteljev za treznost naroda.

CERKNICA.

(Koroški večer.)

Naš »Sokol« je priredil »Koroški večer«. Marsikak kozarček so ga udeležniki poglali po grlu na zdravje bedrim koroškimi rojakom. G. hotelir Zumer pač lahko trdi, da je večer prav dobro »uspel«. Dragi narodnjeki, čislara »inteligence«, ali res ne znate drugače dati duška svojemu rodoljubju, kakor z litrom v roki? Žalostna nam majka!

IZ NOVEGA MESTA.

(Mlekarska zadruga.)

Mlekarska zadruga v Novem mestu je imela od svoje ustanovitve do danes mnogo težav in neprilik. Zlasti so se delale velike neprilike, ko se je hotela preurediti mlekarna v delu Fichtenauovega skladišča. Po mnogih ovirah si je zadruga preuredila svojo mlekarno v hiši Ljudske posojilnice, kjer sedaj točno obratuje. Zadruga dobiva dnevno do 500 l mleka. Ta množina se bo pa povečala. Dosedanji mlekarski Mate je odšel. Načelstvo je dobilo novega mlekarija v osebi Stanka Knafljca iz Smihela, ki je priden, točen in vesten fant, izvežban tudi v knjigovodstvu in poseduje trgovske sposobnosti kot svojočasno izučen trgovski pomočnik. Vse potrebne informacije glede prodaje in nakupa mleka, mlečnih izdelkov, zadrughnih pravil, vstopa v zadrugo itd., daje mlekarski v mlekarni ali pa zadrughni knjigovodja Josip Munda, zaposlen v Ljudski posojilnici v Novem mestu.

IZ OKOLICE TRŽICA.

(Volitev v pridobinsko komisijo.)

Pridobinske volitve dne 15. t. m. so za nas neugodno izpadle. Vzrok: krajevne razmere in osebnosti med Obrtno zvezo in kandidati. O. Z. je zahtevala, da mora baš v Tržicu biti kandidat oz. zaupnik; še celo dva so zahtevali, kar bi ne bilo prav. Številke pa govore nasprotno: Za tretji razred okraj Kranj 46, okraj Skofja Loka 29, okraj Tržič pa 25 volivcev; IV. razred okraj Kranj 788, okraj Skofja Loka 684, okraj Tržič 329. Vsled navedenih števil smo svetovali, da naj za četrti razred tudi kandidira iz krajskega okraja, mesto oba v tržickem okraju. Vsled tega ni šel noben član O. Z. v Tržicu voliti naše liste, še celo razdelili niso nič naših volivnih letakov. Vemo tudi, da je nekaj članov O. Z. volilo nasprotno listo, torej liberalce. Zatorej je potreba, da se vse razčisti.

KRANJ.

Izobraževalno in zabavno društvo »Kranj« priredi v dvorani Ljudskega doma v soboto, dne 28. novembra ob 8. zvečer in v nedeljo, dne 29. nov. ob 4. popoldne »Quo vadis?«, igro v 9 slikah. Kdor količjak utegne, naj ne zamudi prilike in naj pride pogledat lepo delo. — Društvo »Kranj«.

PREDDVOR NAD KRANJEM.

(Prireditve.)

»Oderuštvo in dobrotac« je naslov krasni zgodovinski igri s petjem v petih dejanjih, ki jo uprizori »Ljudski odrec kat. prosv. društva v Predvoru« v nedeljo dne 6. in na praznik 8. decembra ob 3. popoldne v društveni dvorani. Igra je polna ginljivih prizorov, katere dejanje se vrši za časa hude lakote leta 1861. Igra je najnovejši prevod Ljudskega odra iz Ljubljane. Vabimo k obilni udeležbi, zlasti okoličani pridite.

POLITIČNI ZAPISKI

p Narodna skupščina. Narodna skupščina je še sprejela nujnost predloga, ki so ga stavili naši poslanci za pomoč po povodnji prizadetim, nakar je bila prihodnja seja sklicana za 27. t. m.

p Zopet dvanajstine. Finančni minister bi moral po določilih ustave do 20. novembra predložiti proračun. Tega pa ni storil, temveč je predložil zopet dvanajstine za 4 mesece v znesku 4 milijarde in 4 milijone dinarjev.

p Pri kralju v peldrugourni avdienci je bil sprejet bivši notranji minister v Davidovičevi vladni Nastas Petrovič, kar je vzbudilo med politiki veliko pozornost.

p Balkanska zveza. Anglija je izrazila željo, da bi balkanske države napravile nekakšno balkansko zvezo z namenom, da se ohrani mir na Balkanu. Svoj čas je naša vlada ta predlog že odklonila, sedaj pa je čisto drugačen položaj. Po sklenjeni pogodbi v Locarnu je Mala antanta izgubila svoj pomen, ker Češka in Poljska Male antante nič več ne potrebuje. Jugoslavija je tako čisto osamela in mora zato iskati opore. Zato naši vladi ta misel o balkanski zvezi ni več tako tuja. V Pelgrad je došel naš berlinski poslanik Bagudžić, ki ga vedno pokličejo, kadar gre za kakšno važno in dalekosežno državno zadevo.

p Radi blamaže, ki jo je doživela naša vlada v sporu z Vatikanom (papežem) je odpoklican naš poslanik pri Vatikanu dr. Smolaka ter imenovan drug na njegovo mesto. Istotako ni več mogoč pri pogajanjih za konkordat z Vatikanom bivši minister dr. Janjič in bodo drugi vodili pogajanja.

p Liberalni minister v preiskavi. Radi znane zadeve Thurn-Taxis, pri kateri so liberalci ogoljufali državo za precejšnje milijone, je bil svoj čas sestavljen v narodni skupščini odbor, ki naj stvar preiskuje. Prejšnji teden je bil zaslišan bivši minister Lukinič, ki je pa prišel zelo slabe volje od zasliševanja.

p Ogromen napredek Ljudske stranke na Češkem pri zadnjih volitvah v državno zbornico je pripisovati tem vzrokom: 1. ministra Ljudske stranke v vladi Šramek in dr. Dolansky sta bila silno vestna, pridna in nepristranska uradnika in jima tudi vsi nasprotniki pripoznajo, da sta ostala čistih rok. 2. Prosvečna in gospodarska organizacija Ljudske stranke je izborna izpeljana ter sega med najširše ljudske sloje. 3. Druge stranke, zlasti one, ki so pronašale (n. pr. socialisti) nimajo nobenega drugega doslednega programa kot napadati klerikalizem, t. j. katoliško Cerkev. Teh stvari pa so se pametni ljudje že davno preobdneli in so take kričave stranke zapustili.

PO SVETU

Volitve na Češkoslovaškem. Lep napredek katoliške misli. Za volitve na Češkoslovaškem je povsod vladalo veliko zanimanje. Vse stranke so se z vso silo trudile, da si pribore večino. Tudi češkoslovaški katoličani so v polni meri storili svojo dolžnost, zato so želi tudi lepe uspehe. Vse stranke so pričakovale, da bodo katoličani napredovali, ker so se tudi dosedaj v državni upravi izkazali s svojo poštenostjo in nepristranostjo, in res se niso motile, kajti češkoslovaška ljudska stranka je od 21 poslancev, ki jih je imela v prejšnji skupščini, zrasla na 31, Slovaška ljudska stranka pod Hlinkovim vodstvom pa je imela prej 11 poslancev jih je dobila 23. Ako seštejemo glasove obeh teh strank, vidimo, da so katoliški Čehi in Slovaki najmočnejša stranka v parlamentu. In če se ti dve stranki združita, bi dobili katoličani ministrsko predsedstvo in predsedstvo zbornice. Napredovali so tudi agrarci od 42 na 45 mandatov, dalje komunisti od 27 na 41 mandatov. Nazadovani pa so zlasti socialni demokrati od 52 na 29 mandatov in narodni demokrati od 22 na 13. Dalje so dobili socialisti 28 (prej 27) mandatov, Nemška kmet. zveza 24 (prej 16), Nemški socialni demokrati 17 (prej 30), obrtna stranka 13 (prej 6), nemški kršč. socialisti 13 (prej 9), nemški nacionalisti 10 (prej 10), nemški narodni socialisti 7 (prej 5), madžarski krščanski socialisti 4 (prej 4), Poljska zveza 1 (prej 0) in Karpatskoruska K. Z. 1 (prej 0) poslanca. Češkoslovaški katoličani so s temi lepimi uspehi pokazali, kaj se doseže s krepkim in poštenim delom. Kljub zpsovanju z avstrijakanti, nazadnjaki, kljub vsemu nagajanju s strani nasprotnikov se do podrobnosti izvedli svojo organizacijo. Katoličani so bili tisti, ki so šli takoj po prevratu na delo za ureditev države in so veliko pripomogli državi do ugleda, ki ga danes uživa. Mi Slovenci se radujemo lepega napredka katoliške misli v bratski češkoslovaški državi.

Nova vlada na Poljskem. Predsednik poljske republike je imenoval novo vlado pod predsedstvom Skrzynskija. V novi vladi so zastopane vse velike politične stranke.

Italija. Fašisti so zatrli že skoro vse opozicionalno časopisje. Socialistični poslanci nameravajo odstopiti, ker jim fašisti sploh ne puste do besede. V parlamentu divjajo fašisti kakor pravcati divjaki. Ko je pretekli teden komunistični poslanec Maffi v svojem govoru omenil, da italijansko ljudstvo ni za Mussolinija, so skočili na njega in njegova dva tovariša. Vnel se je silen protip. Fašistom, ki so bili v veliki premoči se je končno posrečilo zmetati komuniste iz zbornice. Stepli so se tudi komunistični in fašistovski novinarji.

Angleški strojevodje proti Mussoliniju. Mednarodne pogodbe, ki so jih nedavno sklenili v Locarnu, bi imeli podpisati v Londonu. Tudi Mussolini je nameraval v Nadaljevanje glej v naslednjem stolpcu pod črto.

NAZNANILA

n Vrhnika. Ko se je te dni odpravljaj svetil Miklavž iz Kurena po svetu, se je mimogrede oglašil tudi na Vrhniki. Sporočil je, da pride v soboto 5. decembra ob 6 zvečer v Rokodelski dom, kjer bo obdaroval v prvi vrsti orlovski naraščaj. Dal je tudi vedeti, da bo letos prišel z večjim sijajem in zanimivi točkami. Vabljeni so predvsem starši naraščajnikov in Miklavževi prijatelji. Na svidenje!

n Slov. kat. izobraževalno društvo v Hrušici vabi k predstavi, ki jo priredi v nedeljo, 29. novembra 1925 »Razbojnik«, drama v 5 dejanjih z 11 slikami. Začetek točno ob 4 popoldne. Prijatelji lepe igre, ne zamudite, pridite v obilnem številu. Odbor.

n Ježica. V nedeljo 29. novembra priredi tukajšnje katol. društvo v proslavo 60 letnice rojstva dr. Janeza Ev. Kreka »Krekovo akademijo«. Pričetek ob sedmih zvečer. Vsi vabljeni.

n V Sori bo v nedeljo, dne 29. nov. t. l. ob 3 popoldne igra »Svet«. K obilni udeležbi iskreno vabljeni!

n Ljudski oder v Ljubljani uprizori v nedeljo, dne 29. t. m. ob pol 8 zvečer krasno žaloigro »Rosa Jelenovska«, viteška igra v 5 dejanjih (7 slikah). Predprodaja vstopnic vsak dan v nabavni zadrugi (Ljudski dom, I. nadstropje).

n Vojne vdove brezposelne, zanemljive, katere lahko sprejemo mesto služkinje izven Ljubljane, naj se zglaš v pisarni Udruga vojnih invalidov, podružnica v Ljubljani.

n Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani pošilja delodajalcem računske izvlečke iz njihovih tekočih računov. Na podlagi teh jim je podana možnost, da brez vsakih posebnih izterjalnih stroškov poravnajo svoje zaostanke na zavarovalnih prispevkih. Urad delodajalce vljudo opozarja, da onim, ki na ta opomin sploh ne reagirajo in proti katerim je urad prisiljen v svrhu daljše izterjave dolžnih prispevkov uvesti tudi še sodno izterjavo, ne bo dovoljeval nikalnih ugodnosti glede plačevanja njihovih zaostankov.

n Našel se je pes rujave barve. Dobl se pri Janezu Mole, Kol 10, Studenec-Ig.

ČEZ 200 kg TEŽKA KNJIGA.

Amerika hoče imeti vse največje, najtežje, najdražje. Zato ima pa tudi najtežjo in največjo knjigo, katera je delo nekega inženjerja v Newyorku. Knjiga je težka 226 kilogramov (500 angl. funtov), je tri metre visoka, en meter debela; listi so pa po dva centimetra debeli in jih je mogoče obračati samo z električnim pogonom. Vsečina šteje dvatisoč besed, kar je jako malo; saj ima že vsak majhen roman 300.000 besed. V knjigi je napisano, kakšen je bil delež južnih držav na gradbi Zedinjenih držav. Knjigo kažejo po cerkvah in jo vozijo od mesta do mesta.

London, da podpiše pogodbe. Angleški strojevodje so pa v ogorčenju radi preganjanja italijanskih delavskih organizacij sklenili, da ne bo nihče hotel voziti vlaka, v katerem bi se imel voziti Mussolini. Mussolini se je te grožnje zbal in je sklenil, da ostane doma ter pošlje v London druge delegate, ki bodo v imenu Italije podpisali pogodbo.

Vstaja v Siriji se še vedno bolj širi. Francozi so prišli v Siriji v zelo težaven položaj. Druzi so gospodarili v celi deželi, izvzemši v velikih mestih. Upirajo se vedno novi rodovi domačinov. Francoski general je zopet zahteval od francoske vlade 50.000 mož. Ker pa število upornikov vedno narašča, je nevarnost, da bo prišla nova francoska armada prepozno.

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačvine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

Za boljšo živinsko kupčijo.

Naš poslanec Anton Sušnik je gospodu poljedelskemu ministru sporočil sledečo zahtevo naših kmetov:

Živinoreja in prašičereja je glavni vir dohodkov za našega kmeta. Sedanja vlada pa te panoge narodnega gospodarstva ne samo ne podpira, kakor bi bilo treba, ampak z izvozno carino celo onemogoča izvoz naše živine. Tudi v novi carinski tarifi, ki je stopila v veljavo že 20. junija t. l., je upeljana izvozna carina na konje, govedo in prešiče. Pri izvozu konj in kobil je treba plačati od glave 4—16 zlatih dinarjev, pri govedu 15 zlatih dinarjev, pri živih svinjah do 70 kg 30 zlatih dinarjev, čez 70 kg 16 zlatih dinarjev, na zaklane svinje pa 8 zlatih dinarjev. Odsek fin. odbora, ki razpravlja sedaj o carinski tarifi, je sicer te dni sprejel predlog, da se odpravi carina na izvoz konj, goveda in svinj nad 70 kg žive teže; do 70 kg pa ostane dosedanja carina, le svinje angleške in križane pasme izpod 70 kg so proste carine. Toda o vsem tem bo moral razpravljati še cel fin. odbor in nato tudi še narodna skupščina. Lahko trdim, da bo preteklo še najmanj pol leta, predno bo zakon o carinski tarifi sprejet v narodni skupščini. Ves ta čas pa ostane v veljavi zgoraj omenjena izvozna carina, vsled katere je vsaka kupčija z živino in prešiči silno težkočena. In naš kmet pa naj še naprej čaka in trpi? Tu je pomoč nujno potrebna. Vlada mora odpraviti takoj vsako izvozno carino na živino in svinje. To lahko stori, ker ima od narodne skupščine zakonito pooblastilo, da lahko izpremeni ministrski svet posamezne postavke že veljavne carinske tarife.

Zato Vas vprašam gospod minister:

1. Ali uvidite težak položaj našega živinorejca?

2. Ali hočete takoj izposlovati od vlade sklep, da se vsaka izvozna carina na konje, govedo in svinje takoj ukine?

Prosim, da mi odgovorite čimprej.

Belgrad, 16. novembra 1925.

Anton Sušnik,
narodni poslanec.

Klajno apno.

Vsem živalim je treba fosforovokislega apna, ki ga rabijo predvsem za razvoj in vzdrževanje kosti. V navadni, dobri, tečni krmi dobijo tega hranila v zadostni množini, tako, da jim ga ni treba še posebej dodajati. Nasprotno pa se ob slabi krmi navadno dogaja, da primanjkuje živalskemu telesu apna, in kot posledica tega nastopi kostolomnica pri goveji živini, pri prosičih bolne noge, grizenje lesa, zidu in raznih predmetov, s katerimi pride živina v dotiko.

Te bolezni nastopajo navadno po preveč suhih kakor tudi po mokrotnih letih, ko dobimo seno in drugo krmo neprimerno

sestavljeno; ob suši ni mogla trava raztopiti in v se vsrkati toliko apna, kolikor ga rabi za svoj normalni razvoj; ob mokroti pa je krma prevodena in ji tudi primanjkuje apna. Posebno v takih letih je torej skrbeti, da se primanjkuječe apno nadomesti na kakršenkoli način.

Najbolj prikladen se je izkazal dodatek klajnega apna, ki se pridobiva iz kosti in vsebuje apno in fosforovo kislino. Poraba klajnega apna pri goveji živini in prašičih, pa tudi pri perutnini se je zelo razširila, ker je dognano, da se s tem sredstvom zgoraj navedene bolezni ne samo preprečijo, ampak tudi ozdravijo. Še posebno velikega pomena pa je dodatek klajnega apna mladi živini, teletom, pujskom, ki potrebujejo za razvoj kosti večje količine fosforovokislega apna, nego jim ga more nuditi navadna krma. Iz istega vzroka je to sredstvo breji živini priporočljivo, ker tudi zarod v njej rabi to hranilo. Če tedaj že v prvi dobi živalskega razvoja skrbimo za zadostno množino fosforovokislega apna v krmi in s tem za krepak razvoj kosti, se tudi pozneje nimamo preveč bati bolezni kakor so kostolomnica, lizavost, mršavost in razne druge.

Pokladanje klajnega apna je posebno važno tedaj, če krmimo seno iz kisljih travnikov, ali če pokladamo v zimskem času mnogo korenstva in premalo tečnih krmil (otrobi, lanenih ali drugih oljnatih tropin) in slednjič, če krmimo klajo, ki je trpela zaradi suše, ker vsebuje taka krma premalo rudninskih snovi in zaradi tega tudi premalo fosforovokislega apna.

Klajno apno je dobro za vse domače živali; zlasti pa koristi prašičem, ki dobivajo pri nas mnogo korenstva, in tudi perutnini. Letošnjo zimo bo prav dobro prišlo tudi naši govedu, zakaj spravljeno seno in otava, ki je rastla v preveč deževni dobi, bo dala le slabo oziroma nepopolno krmilo. Potrebna vsakdanja množina se ravna po teži posameznih živali. Kravam-molznicam dajemo na dan in glavo po 20 do 30 gramov klajnega apna, mladi govedi po 10 do 15 gramov, pravtoliko tudi rastočim žrebetom. Pujski dobijo po 5 do 8 gramov, odrasli prašiči po 10 do 15 gramov in perutnina do 1 grama na dan in glavo. Klajno apno primešamo navadno med drugo krmo. Če pokladamo rezanico samo, tedaj jo najprej ovlažimo, da se klajno apno bolje prime. Klajno apno se dobi navadno v trgovinah, še najbolj zanesljivo pa pri kmetijskih podružnicah in zadrugah.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Vrednost denarja 24. t. m. Naš dinar se plačuje na borzi v Curihu po 9.20 centimov, na katerem stališču se že precej časa nahaja. Tuji denar se je na domačih borzih v Zagrebu in Belgradu plačeval po tehle cenah: 1 angleški funt šterling 274 Din, 1 ameriški dolar 56.40 Din,

1 nemška marka 13.45 Din, 1 švicarski frank 10.89 Din, 1 avstrijski šiling 7.96 Din, 1 francoski frank 2.27 Din, 1 italijanska lira 2.25 Din, 1 češka krona 1.68 Din, 1 bolgarski lev 0.38 Din, 1 rumunski lej 0.26 Din; 10.000 mažarskih kron 7.90 Din.

CENE.

g Ljubljanska blagovna borza. Kupčije na tej borzi se sklepajo približno po istih cenah kakor prejšnji teden. Tu navedene številke veljajo kot cene na debelo za cele vagone blaga, postavljenega v Ljubljano, ali pa naloženo v vagon na oddajni postaji. Tu označene cene se plačujejo za 100 kg blaga. Pšenica bačka na bački postaji 240 Din; oves rešetan, na slavonski postaji 165 Din; koruza stara, na ban. postaji 160 Din, v Ljubljani 195 Din; koruza nova, umetno sušena, na bački postaji 145 Din, na Jesenicah 178 Din; otrobi debeli v Novem Sadu 145 Din; otrobi drobni, na slavonski postaji 115 Din. Ajda domača v Ljubljani 270 Din, krompir iz Prekmurja 70 Din. Fižol prepečičar v Ljubljani 300 Din; fižol banatski beli, postavljen v Postojno, 275 Din. Seno stisnjeno v bale, postavljeno na štajersko postajo za 100 kg: sladko 75 Din, polsladko 60 Din; slama 50 Din.

g Tržišče z lesom. Na ljubljanski borzi so prodajali zadnje dni les po spodaj navedenih cenah; in sicer veljajo cene za 1 kubičen meter lesa raznih vrst, postavljenega na mejo (kjer ni naravnost izrečeno kaj drugega): Trami monte 370 Din, bukovi hlodi I a 350 Din, smrekove ali jelove deske monte 505 Din. Blago, naloženo na oddajni postaji, je doseglo sledeče cene: trami monte 237.50 Din; hrastovi hlodi 160 Din; bukova drva za 100 kg po 21 Din; bukovo oglje, I a suho, postavljeno na mejo za 100 kg 94 Din.

g Cene sirovim kožam. Cene sirovim kožam so v Zagrebu precej trdne, dasi si je industrija usnja oskrbela že inozemske sirovine in ne kupuje več domačega blaga. V zadnjem času se plačujejo: dobro izbrane goveje kože do 30 kg po 15.75 Din za 1 kg, kože nad 30 kg po 17.80 Din; telečje kože po 23.75 Din za kg. Trgovina s kožami drobnice ne prikazuje posebnih sprememb; cene: jagnječje kože 40—43 Din, kozje 44—45, jarčje okrog 40—42 Din za komad. ovčje po 35 do 38 Din za 1 kg.

g Padanje cen v naši veletrgovini v oktobru t. l. Belgrajski »Privredni pregled« navaja za mesec oktober številko cen v veletrgovini, ki znaša 1572 napram 1621 v septembru. Cene so torej povprečno padle za 3 odstotke. Po skupinah je bila številka za oktober (v oklepaju za september) sledeča: poljedelski prideški pridelki 1340 (1469), živina in njeni produkti 1846 (1888), sadje in njega izdelki 1250 (1288), stavbni material 1745 (1766), kolonijalno blago 1378 (1403), industrijski produkti 1892 (1915). Najmanj so torej padle cene industrijskim izdelkom, največ pa poljedelskim pridelkom.

ZIVINA.

g Živinski sejem v Ljubljani 18. t. m. Na ta sejem je bilo pripranih 224 konj, 3 žrebeta, 63 volov, 60 krav in telic ter

4 teleta in 125 prašičev. Plačevalo se je za kilogram žive teže po teh-le cenah: voli prvovrstni 9.25—9.50 Din, voli rejeni 8.50—8.75, vprežni voli 7.50—7.75, biki rejeni 7.25—7.50, krave debele 8.25—8.50, krave rejene 7—7.25, krave klošarice 4—4.25; telice debele 8—8.25, telice rejene 7.25—7.50, teleta težja debela 11 do 11.25, teleta rejena 9—9.50, teleta zaklana za kg mrtve teže, po kakovosti 13.50 do 14.50; prašiči peršutarji za kg žive teže 11—11.50, domači špeharji 14.50—15.50, zaklani prašiči 15—16, banaški špeharji prvovrstni 16.75—17.50, banaški špeharji navadni 16—16.50; plemenski prašički 6 do 10 tednov stari po 120—200 Din komad. — Semenj je bil srednje obiskan. Kupčija se začetkom semnja ni mogla razviti. Kupci so ponujali nizke cene, prodajalci pa nikakor niso hoteli odnehati od cen, ki so že itak precej skromne. Tako se je kupčija razvila šele proti poldnevju in so se dosegle zgoraj navedene cene. Elaga je še precej in bati se je, da bodo cene še padle, posebno pri govedu in tetlih. Cene prašičev se bodo še držale, ker je pričakovati mrzlega vremena. Plemenski pujski so bil prodani za zmerne cene.

g Živinoreja v ljubljanski oblasti. Štetje živine začetkom t. l. nam poda sliko o današnjem stanju naše živinoreje. Znani so pa sedaj podatki samo v ljubljanski oblasti, ki nam podajo bistveno sliko živinoreje v Sloveniji v primeri z predvojnimi časom. Po teh podatkih je bilo stanje živine v ljubljanski oblasti dne 1. januarja 1925 kakor sledi. (V primerjavo smo v oklepajih podali štev. štetja živine koncem leta 1910.) Konji 28.540 (25.412); teleta pod 1 letom 27.978 (38.796); junci in telice nad 1 letom 32.098 (23.661); krave 85.340 (82.824); voli 42.429 (60.637); prašiči 112.095 (159.813); ovce 27.703 (22.131); osli 168 (175); perutnina 418.796 (539.588); čebelnjaki 32.191 (48.653). — Iz teh števil je razvidno, da je najbolj nazadovale reja čebel (za 34 odstotkov) in prašičev (za 30 odstotkov); pa tudi perutninarstvo (za 22 odstotkov) in deloma govedoreja (voli za 29 odstotkov in teleta za 29 odstotkov) nista dosegli predvojne višine.

g Novi pravilnik za ogledovanje klavnih živali in mesa. Občinstvo, zlasti mesarji, se opozarja na novi pravilnik o ogledovanju klavnih živali in mesa, izdan od ministrstva za kmetijstvo in vode (Uradni list št. 104 z dne 16. nov. 1925). Po tem pravilniku je dovoljeno pošiljati meso v notranjosti države iz enega kraja v drugega samo, če je krito od pristojnega živinozdravnika s potrdilom, v katerem se potrjuje, da navedeno meso izvira od živali, ki so bile pred in po zakolu po predpisu ogledane in za zdrave spoznane. Zaklana goveda smejo biti razsekana največ na štiri dele, manjše živali pa na dve polovici. — Meso mora biti tudi po predpisih žigosano in v namembnem kraju zopet pregledano. Nežigosano ali proti zgorajšnjim predpisom opremljeno meso se zapleni in uniči, odnosno proda na javni dražbi, če se ugotovi, da je zdravo. Z Nadaljevanje glej v naslednjem stolpcu pod črto.

GOSPODINJA

Vzgoja.

Vzgojanje otrok za družabno (socialno) življenje. Pri socialni vzgoji je posebne važnosti to, da mati že zelo zgodaj uči uslužnosti in vljudnosti. Zgodaj navadno otrok že pokaže, kako zna prositi, pametna mati otroku nikoli ničesar ne da, če ni prej prosil. Istotako tirja od njega tudi zahvalo. Vsa otrokova uslužnost v prvi dobi obstoji le v dajanju raznih reči, od katerih se težko loči in ki mu jih v zahvalo in plačilo kar pustimo v njegovi posesti. Kmalu pa preide ta vaja, — če predolgo traja, celo v sebičnost — v resnično uslužnost, t. j. malo in malenkostno otrokovo pomoč materi. Pri vseh teh vajah je treba prav zelo gledati na to, da prihajajo iz notranjega nagona, ne pa zaradi vnanjih koristi; kajti če nimajo izvora v srčni dobroti, so le zunanja dresura in piljenje otrokove vnanjosti, za kar pa notranjost niti ne ve in zato tudi nimajo stalnih uspehov. Zgodaj naj mati že otroka navaja, da je drugim uslužen in jim pripravljen pomagati zato, da jim napravi veselje.

Zdravje.

Praktični nasveti za zimski čas. Z mrazom je prišlo tudi prehlajenje in razne druge bolezni, za katere pozna gospodinja dobra domača zdravila v obliki čaja v.

Premrazeni naj pije lipov čaj, ki je izvrsten, da se spotiš.

Za oslovski kašelj pomaga deteljev čaj. Na en liter vode vzemi 60 g detelje.

Ako ti je zaradi prehlajenja, da se pošteno spotiš, pij čaj iz bezgovega cvetja in sicer tik preden greš v posteljo, ali ko si že notri, da se vsa čajeva toplota porabi za razširitev in pregretje premraženega telesa. Bezgov čaj pozdravi prehlad, prsni katar, ustavi kašelj in ti prežene nahod. Paziti pa moraš, da se pri potanju iznova ne prehladiš; zato si pripravi v bližino postelje suho perilo, da ga, ko se ponoči

zdravstvenim potrdilom pristojnega uradnega veterinarja morajo biti odslej opremljene tudi vse pošiljke mesnih izdelkov, kakor klobase, salame, mesne konzerve i. t. d.

RAZNO.

g Vprašanje: Od katerega drevesa moram vzeti potaknjence, da bodo zrastle iz njih kutine? — **Odgovor:** Če hočete vzgojiti kutino, morate vzeti za potaknjence seveda enoletno šibo od kutine. Najraje se vkoreninijo močne mladike odrezane tik na starini. Nič ne škoduje, ako se jih drži še košček starine. Potaknenci naj bodo kvečjemu 25 cm dolgi. Kolikor je enoletna šiba predolga, ji odrežemo gornji tanjši konec. — Sedaj je že prekasno, da bi delali potaknjence. Bolje bo prav zgodaj spomladi pred sv. Jožefom.

prebudiš, zamenjaš za mokro. Tudi prepoten ne smeš vstati iz vroče postelje, ampak počakaj, da se počasi v postelji ohladiš.

Ajbiš je posebno dober, da omehča suh kašelj.

Za škrofeljne zelo pomaga čaj zdrobljenega želoda ali pa iz orehovitih listov.

Prekuhani listi breze dajo dober čaj zoper revmatizem. Tudi izpuščaji na koži, ki se radi ponavljajo, se odpravijo s tem čajem. Za oboje to dvoje so tudi brezove kopelji priporočljive.

Za prehlad, ali pri mrzlici, ali tudi pri notranjih bolečinah v udih se uspešno rabi čaj iz pšeničnih otrobov. (1 pest otrobov na 1 in pol litra vode.)

Čaj iz baldrijanovih korenin je posebno priporočljiv pri glavobolu, ki prihaja od nervoznosti in prenapetih živcev. Rabijo ga tudi proti želodčnemu krču in koliki in vselej, če ne moreš spati.

Mnogo prehlajenja in bolezni v vratu, ustih in grlu preprečimo, če dihamo zlasti zdaj pozimi skozi nos, usta pa imamo zaprta. Zrak, ki ga dihamo skozi nos, napravi daljšo pot in se po poti že ogreje, da ne pride mrzel v pljuča, dotim je zrak, ki prihaja naravnost skozi usta, ledeno mrzel in pljučam škoduje. Pri dihanju skozi nos se zrak na malih nosnih dlačicah očisti prahu in druge škodljive primese ter pride v pljuča čist. Zlasti zdaj po zimi in če hodimo navkreber, dihamo vedno skozi nos!

Prva pomoč pri davici. Ena najnevarnejših otroških bolezni je davica, ki je tudi nalezljiva. Spoznamo jo na kratkem, lajanju podobnem kašlju. Najboljše sredstvo je smolnata in terpentinova sopara. Smolo in terpentini deni na pločevinasto ploščo in zažgi. Soba se seveda napolni z gostim dimom, a baš tega bolnik prav rad in požljivo vdihava. Ko se pokažejo prvi znaki te bolezni, daj bolniku toplo, *no kopelj. Grgra naj slezov (popeljnovo) oparek, ali pa raztopino 10 gramov galuna v 200 gramih vode. Če je vnetje v vratu že zelo razvito, dajaj bolniku v usta koščke ledu, naveži tudi na vrat leden obkladek ali tudi na spodnjo stran vratu obkladek gorkega gorčičnega testa. Seveda pokliči hitro zdravnika, ki bo odredil vse potrebno za nadaljnje zdravljenje. Važno je seveda to, da takega bolnika odstraniš od cele družine in tudi tistega, ki mu streže. Zlasti glede tega slušaj zdravnika, da zabraniš razširjenje bolezni!

Vrt.

Je pa davi slanica padla na zelene travnike, je vse rožce pomorila, vse te zlahtne rožice. Kot stalen gost prihaja

Priporoča se manufakturna trgovina

R. Miklauc („Pri Skofu“), Ljubljana

vsako jutro in uničuje in mori redko jesensko cvetje. Smrt gospoduje nad vrtnim življenjem. Narava se pripravlja za dolgo zimsko spanje. Vrtno delo je prenehalo. Le nekaj in sicer, kar se tiče priprave k počitku in spanju, je treba oskrbeti. Zelenjadnice, ki prezime na vrtni gredici, treba pokriti s slamo, listjem, praprotjo ali smrečjem. Med te spadajo: zimska solata, motovilec, radič, rdeče jagode. Istotako je treba pokriti cvetice, ki prezime na prostem. Občutljivi mladi grmiči se povijejo s slamo, smrečjem ali praprotjo. Starejši grmi se povežejo zato, da jim sneg ne polomi na vse strani visečih vej.

Cvetice v loncih potrebujejo za zimo posebne střežbe. Oveli listi se jim odstranijo. Nepotrebne izrastke treba porezati. Uši se tudi po zimi rade zarede, zato je treba večkrat pregledati in uničiti mrčes takoj, ko se pojavi. Zalivati je treba silno previdno. Boljše nič kot preveč. Če pa zalijemo, pa delajmo tako, da na podložke položimo tanka polenca, da voda ne stoji v loncu, temveč se lepo odteka v podložek. Zrak in svetloba sta tudi po zimi za cvetice velikega pomena. Zato jim treba preskrbeti obojega s tem, da se jim ob lepem vremenu prostor, koder prezimujejo, dobro prezračijo.

Kuhinja.

Riževi cmoki za v juho. V kozico deni za oreh surovega masla ali masti. Ko se razbela, prideni 2 pesti riža in pusti, da se malo popraži. Potem prilij tri oseminke juhe, če je ni, pa vode, nato kuhaj še četrte ure. Ko se shladi, osoli, prideni malo drobno zrezanega petršilja, malo čebule in malo popra, dobro premešaj, potem še pest drobtin, žlico drobno zrezanega kuhanega mesa, eno debelo ali dve drobni jajci in žlico moke. Ko je dobro premešano, naredi iz te tvarine cmoke, tako da pri vsakem cmoku zmoliš dlan in uglađiš cmoke, ki jih zakuhaš v vreli juhi. Kuhaj jih 10—12 minut.

Makaroni z jabolki kot močnata jed. Nalomljene makarone popari s kropom in jih potem pristavi z vrelo vodo in kuhaj tako četrte ure. Kuhane stresi na rešeto in jih z mrzlo vodo polij, da jim odvzameš neprijeten duh po stroju. Kozo namaži s surovim maslom in obloži z makaroni. Vmes pa deni semtertja košček surovega masla, potem eno vrsto na ploščice zrezanih kislih jabolk, potresi z žličico sladkorja in malo s cimetom. Nato zopet makarone kakor zgoraj. Tako delaj toliko časa, da je kozica polna. Pokrito kozico postavi za pol ure v pečico. Pečeno premešaj in stresi v skledo pa daj na mizo.

Ia. Amerika

se imenuje lina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela V zalogi pri A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

VAJENCA za kovaško obrt

poštenih krščanskih staršev, 15 let starega, sprejem takoj pod ugod. pogoji. — KLEMENC Franc, kovač za sekire, Šmarca št. 21, pošta Kamnik.

IZOBRAZBI

Vernikom.

Nekako nerazumljiva je človeška nespamet, da se vedno in vedno proti Bogu, proti njegovi najvišji oblasti nad vsemi stvarmi.

Ta odpor proti Bogu in njegovi sveti volji čutimo in doživljamo vsak dan v svojem srcu. Le premnogokrat storimo vedoma in prostovoljno ravno to, kar naš najvišji Gospod prepoveduje. Le preradi poteptamo z nogami boje zapovedi. O moj Bog, koliko nepokorščine, jeze, sovraštva, preklinjevanja, nečistosti in nesramnosti, koliko krivic, laži, obrekovanja je na zemlji!

Nesrečni smo. Edina naša tolažba je križani Jezus. On je pred pravičnim Bogom porok za naše neizmerne dolgove. Odplačal jih je s svojim trpljenjem, s svojim življenjem in s svojo smrtjo. Vso to odkupnino, ki je neskončne vrednosti, je zapustil svoji Cerkvi.

Cerkev nam oznanja večne in nepobitne resnice, ona nam omogoči, da se odkupnine Gospodove udeležimo in plačamo svoje dolgove božji pravici.

Da bomo teh dobrot deležni, moramo poslušati in verovati njen nauk, moliti, hoditi k sv. maši in prejemati sv. zakramente. Tako mora svoje mišljenje in vse življenje uravnavati vsak človek brez izjeme, vsak, kdor sebe ljubi in hoče doseči svoj večni cilj. Verski nauk, molitev, sv. maša in sv. zakramenti mu dajo ono moč, da spozna in premaga ono svojo nespamet, ki ga vodi v boj proti neskončno svetemu in pravičnemu Bogu.

Cerkev pozna našo zaslepljenost in našo preveliko slabost, pozna našo omahljivost v porabi omenjenih, za pravo življenje neizogibno potrebnih sredstev, pa hoteč naše dobro, uporablja vedno nove, času primerne načine, kako bi naj bolj podučila, bolj okrepila in bolj gotovo obvarovala časne in večne nesreče.

Taki načini so razne pobožnosti, razne bratovščine, razne cerkvene, politične, društvene, gospodarske in druge organizacije. Posebno važen pripomoček so dobre knjige in vsakovrstni časopisi. V duhu Cerkve in prav po volji božji postopamo mi slovenski duhovniki in v resnici izobraženi lajiki, ki snujemo in izboljšujemo razne organizacije, ter Vam nudimo dobre knjige in celo vrsto poučnih časopisov.

Časopisi so izredno važni za vse naše mišljenje in življenje. Pomagajo nam v vsakdanji borbi za pravo življenje v veri in pokorščini do Boga, ali pa nam podpihujejo naše strasti v borbi zoper Boga, zoper Cerkev in njeno poučevanje.

Hvala Bogu, dobrih, v pravem duhu urejevanih listov imamo za naš mali narod prav veliko. Nabožni listi so: Glasnik presv. Srca Jezusovega, Katoliški misijoni, Bogoljub; stanovski listi so: Vrtec, Angelček za otroke; Orlič za orlovski nara-

ščaj, Vigred za dekleta, Mladost za mladeniče, Slovenski učitelj za učitelje, za dandanes važne politične zadeve imamo dobro urejevani dnevnik Slovenec in zanesljivi tednik Domoljub, za zabavo in pouk družinam imamo prebogato Mladiko.

Te liste, posebno prevažna politična lista Slovenec in Domoljub Vam priporočim. Ne pozabite jih naročiti za novo leto. Pomagali Vam bodo, da boste naš čas prav umevali in v vseh okoliščinah tako rastopali, kakor je za pravo Bogu dopadljivo življenje potrebno.

Zalibog, da se Vam pa tudi slabi listi ponujajo in na vseh mestnih voglih prodajajo. Pišejo pa v takem duhu, da čitatelja nagibajo na odpor proti Bogu, na mržnjo zoper Cerkev, na zaničevanje duhovskega stanu, in deloma kar naravnost zbujajo in podpihujejo najbolj grde strasti. Vse to delajo včasih očitno, včasih pa bolj prikrito. In kaj čujem! Naši verniki take liste kupujejo, grde povesti slastno čitajo, lažnim obrekovanjem Cerkve, papeža, škofov, duhovskega stanu hitro verujejo!

Dragi moji verniki, pred takimi listi Vas svarim. Prepovedani so že po naravni postavi, ker nasprotujejo Vašemu pravemu, verskemu in npravnemu življenju, Vam vzbujajo strasti in celo verske dvome. Prepovedani so pa tudi po cerkveni postavi. Novi cerkveni zakonik ostro prepoveduje vse časopise, ki so pisani v duhu veri in Cerkvi sovražnem, ki imajo protiversko smer, na bi se čitatelji takega veri in Cerkvi in Bogu zoprnega duha polagoma navzeli in bi tudi izgubili spodobno spoštovanje do papeža, do škofa, do duhovskega in redovniškega stanu.

Istotako strogo so prepovedane knjige, so prepovedani časopisi in sploh vsi spisi, ki polzke in nesramne stvari uče in opisujejo. Oh, kako grdi in nesramni in pohotni so premnogi podlistki v nasprotnih časopisih!

Dragi verniki, ali boste take knjige in časopise naročevali, čitali, svojim otrokom dajali? Ali bi hoteli um svoj napolnjevati z usodepolnimi zmotami in lažmi? Ali bi hoteli domišljijo svojjo in telo svoje oskrunjevati s poželjivostjo in nesramnostjo? Ali ne boste poslušali svoje vesti, poslušali glasu svete Cerkve in po nagibu zdrave pameti take nevarnosti odbijali od sebe in od svojih otrok? Pomislite na sodbobojno in na večnost!

Te samoobsebi razumljive nauke in opomine Vam iz ljubezni do Vas sporočam za mesec december, ko boste določevali liste, na katere bi se naročili. Ne kupujte strupa, ki bi Vam škodoval za časnost in večnost, marveč kupujte dobre dušne hrane, da ostanete zdravi na duši in na telesu.

Pozdrav in blagoslov.

V Ljubljani, dne 19. novembra 1925.

† Anton Bonaventura, škof.

Kateri so brezverski časopisi?

Najbolj razširjen list, ki mnogo škoduje verskemu življenju, je pri nas »Jutro«. Ta list je na pr. letos pisal proti verski resnici o posmrtnem življenju. Proti češčenju Matere božje je letos pisal zlasti »Slovenski Narod«. Tudi drugače ta list smeši verske stvari, kadar more. Kako je »Domovina« pisala o sv. Trojici, je vsakemu bralcu »Domoljuba« že znano. »Narodni Dnevnik« proslavlja tistega Radiča, ki je sam izjavil, da ni »dogmatični kristjan«, to se pravi, da ne veruje v resnice, ki jih uči katoliška Cerkev. Če to vemo, vemo dovolj. Tudi sicer ta list rad pove, da je svobodomiseln. Isto velja o »Kmetškem listu«. Tudi ta je radičevski. S posebnim veseljem se ta list zaletava v duhovščino, o kateri pa velja Jezusova beseda: »Kdor vas zaničuje, mene zaničuje.« Gibanje, ki mu služi »Kmetški list«, podpira mesečnik »Gruda«. Ta je pisala letos več člankov, kjer se taji neumrljivost duše. — Kar je katoliškega, ti listi imenujejo »klerikalno«. Po tem jih hitro poznate. O vseh teh velja, kar pravi katekizem pri prvi božji zapovedi: Greh zoper vero je: Branje in razširjenje protiverskih knjig, časnikov in spisov.

LEPO POVEDAL.

Nezadovoljni kmetovalci so se zbrali in eden je govoril: »Gospoda moja! Pa bi pri vsem tem naša malomarna vlada nam, ki nimamo gnoja, tako lahko s cenenim gnojem usta zamašila!« Mislil je seveda po svoje.

5000 LET STARO DREVO.

Štiristo kilometrov oddaljeno od mesta Mehiko je mesto Santa Marta de Tule. Na trgu pred cerkvijo stoji drevo, ki je eno najstarejših na svetu. Starost so mu določili po letnih obročih mlajših dreves iste vrste, ki so jih posekali. Seštelili so obroče in so po njih dali starejšemu drevesu, ki ima nad 15 metrov v premeru, starost približno 5000 let. Tedaj, ko so Egipčani gradili piramide, je bilo drevo že precej veliko. 1800 let je bilo staro, ko je dal Bog izvoljenemu narodu na gori Sinaj postave; in ko sta se Romul in Rem prepirala je bilo staro nad 3090 let. Tedaj, ko so prišli Španci v Mehiko, okoli leta 1520., so hodili domačini od daleč na ta kraj molit, videč v starem drevesu veliko čudo. Kakor kaže zunanost, je drevo še popolnoma zdravo.

PIJANE RASTLINE.

Indijski naravoslovec Bose prihaja pred svet z zanimivo novostjo. Znan je bil že zato, ker je znašel način, kako je mogoče trda telesa tako presvetliti, da pride svetloba skoz. Nato je prišel s trditvijo, da rastline ravno tako vidijo kakor živali. Sedaj je pa dognal, da imajo rastline mišice, ki so živalskim podobne. Najbolj razvite mišice imajo tiste rastline, ki se ovijajo drugih. Če se take ovijalke dotakneš, takoj svoj kelih zapre, ravno s pomočjo mišic.

Dalje pravi Bose, da vpliva alkohol na rastline prav tako kakor na ljudi in živali. Napravil je poskušnjo, polil je rastline z alkoholno tekočino in so postale takoj klavrne in potrte; čez nekaj časa so si pa opomogle in so delovale živahneje kot prej. Torej je čisto upravičeno, če govorimo o pijanih rastlinah.

DVESTO MILIJONOV LITROV NA DAN.

Pa ne mleka, ampak petroleja. Toliko ga dobijo vsak dan v Zedinjenih državah Severne Amerike. Ker se avtomobilizem zmeraj bolj širi — v Ameriki pride že na vsakega šestega človeka en avto — ker porabijo zračne ladje in aeroplani čimdalje več bencina in ker so začeli tudi moderne ladje zmeraj bolj kuriti s petrolejem, je petrolej postal sedaj ena prvih svetovnih sil. Kdor ga ima več, tisti je močnejši. Zaenkrat ga imajo največ ameriške Zedinjene države, a bo v doglednem času izčrpan. Zato iščejo povsod po svetu novih virov ali pa skušajo dobiti nadomestilo.

GREGORIJANSKI KOLEDAR NA TURŠKEM.

Mohamedanci štejejo svoja leta od Mohamedovega bega iz Meke v Medino, leta 622 po Kristusovem rojstvu. Splošno se pa uporablja koledar, ki so ga poznali že stari Egipčani, ki ga je dal nato vpeljati Julij Cezar (julijanski koledar) in ki ga je končno dal urediti papež Gregor XIII. leta 1582 (gregorijanski koledar). Krščanski svet šteje po tem koledarju od Kristusovega rojstva dalje. Če bi bil kdo kdaj kakšnemu mohamedancu rekel, da bodo Turki uporabljali še krščanski koledar in štelili od Kristusovega rojstva, v obraz bi mu bil pljunil. In vendar je tako. Paša Kemal je po posebni komisiji dal preštudirati to vprašanje. Izrekla se je za gregorijanski koledar. Čez par tednov pride predlog pred turški državni zbor v Angori, in ker ta državni zbor zmeraj vse sklene, kar Kemal hoče, bo novi gregorijanski koledar prav gotovo sprejet. Na Turškem se sploh vse modernizira. Vpeljali bodo meter, liter in kilogram, evropsko nošo, vrgli bodo ven arabske črke in se bodo oprijeli latinice itd. Skoraj malo prehitro gre. V nekaterih rečeh jim pa čisto prav damo. Turčija hoče stopiti v kolo drugih narodov in hoče odstraniti vse, kar ji ta vstop zavlačuje. Tudi Rusi, Japonci in drugi delajo tako. Samo pri nas ne. Japonci so vpeljali v svoje šole latinico, Rusi bodo vpeljali gregorijanski koledar, s 1. januarjem 1927 tudi metriski sistem itd. Vsaka država hoče svojim ljudem sitnosti v mednarodnem gospodarskem življenju kolikor mogoče olajšati. Mi pa vpeljujemo na novo pisavo, ki drugod zmeraj bolj izginja, itd. Mar bi se tiste ure, ko se muči naša mladina s cirilico, učila kakšnega tujega jezika, ali pa česa drugega koristnega.

Nova ekspedicija na goro Everest. — Znani voditelj ekspedicij na goro Everest general Bruce in njegovi tovariši so na posvetovanju v Londonu sklenili, da bodo prihodnje leto priredili novo ekspedicijo. Med člani omenimo mlajšega Brucea, polkovnika Nortona in kapitana Odella, tri moške, ki so jim muhe in težkoče Everesta že znane. Poleg zasebnih sredstev bo raz-

polagala ekspedicija tudi s prispevki angleške vlade in angleške znanstvene geografske družbe. Skušnja lanskega leta nasvetuje ekspediciji opremo, v kateri kljubujemo vremenskim neprilikam v višini 9000 m. Porabili bodo vse dosedanje skušnje, a dobro vedo, da nastopijo v Himalaji večkrat nenadni viharji in da v takem slučaju vsa izkušnost nič ne pomaga.

Tudi na Španskem odkrivajo zaroto! Iz Madrida, glavnega mesta prihajajo vesti, da so odkrili vojaško zaroto naperjeno proti diktatorju De Riveri. Zapri so več visokih oficirjev, ki so baje pripravljali napad na diktatorja. Če ni ta »zarota« od španske vlade same pripravljena z namenom, da se najde povod za preganjanje nasprotnikov, tega poročila ne povedo.

g Predavanja oz. tečaji o brezalkoholni uporabi grozdja in sadja. Protialkoholno gibanje napreduje skoro v vseh državah. Tudi pri nas stopa vedno bolj v ospredje. Znatno kos gospodarskega vprašanja pa tvori vprašanje, kako grozdje in sadje tako uporabiti, da se ne bo pretvarjalo v alkohol, temveč služilo narodu v prehrano in splošen dobrobit. To izredno važno vprašanje reševati, si je nadela kot vzvišeno nalogo osrednja zadruga »Brezalkoholna Produkcija«, ki ima namen pospeševati brezalkoholno gospodarstvo. Že letos je zadruga razpečala večje število posebnih priprav, s katerimi so interesentje ohranili sadjevec in vino v sodih brez alkohola. Radi tega je zanimanje za brezalkoholno uporabo grozdja in sadja zelo naraslo. V interesu ljudskega zdravja in narodnega gospodarstva je, da se ta koristna ideja razširi po celi naši domovini. Zadruga prireja željo v vsakem kraju (pa naj bo kraj še tako oddaljen od železnice!) tozadavna predavanja s praktičnimi poizkusi. Na to opozarjamo vse kroge posebno gg. okrajne ekonomice, podružnice sadjarskega in vrtnarskega društva, treznostne organizacije, županstva, gostilničarske zadruge (o vprašanje je zanje največjega pomena!), javne in zasebne korporacije, pa tudi posameznike, sploh vs., ki jim je za napredek in streznenje naroda. Predavatelji na razpolago ob vsaki priliki, vsakomur in ob vsakem času; pač pa je treba željo pravočasno sporočiti osrednji zadrugi »Brezalkoholna Produkcija« r. z. z. o. z. v Ljubljani, Poljanski nasip 10, da se more čimprej sestaviti enoten načrt predavanj.

Pouk v KROJNEM RISANJU in PRIKROJEVANJU DAMSKIH OBLEK daje

Roza Medved

oblastv. konc. učilišče - Ljubljana, Mestni trg 24. Stanovanje in hrana se na željo preskrbi. 7879

Posestvo pri SV. KRIŽU poleg Litiče se vsled družinskih razmer ugodno proda. Isto obstoji iz hiše, v kateri je prijetno stanovanje takoj na razpolago in z gospodarskim poslopjem, ter se nahaja tik farne cerkve. Poleg tega je 16 (event. po želji kupca tudi več ali manj) oralo lepih njiv, travnikov in gozdov. Cena jako ugodna ter se izve pri R. MIKLAJČIČ, istotam.

Klobuke čepice, zim. perilo, jopice, srajce in drugo moško blago kupite najceneje pri: Ivanu KUNOVAR, Ljubljana, Stari trg 10. — Kupujem kože zašev in druge divjačine. 7837

Patrick A. Seehan:

Nodlag.

Povest irskega dekleta.

III. poglavje.

Niti usode.

Tam za ogrom, če se obrnete proti Buttlevantu, je stanovala ženica, katero sem tako toplo priporočil Amerikancu kot postrežnico. Bila je majhne postave in nekoliko uvele lepote vsled izpreminjajočega vpliva bede in pomanjkanja. Z obraza ji je odseval nena- vadno zamišljen izraz, kakor da bi vedno živela v preteklosti, in neka poteza mirne vdanosti kakor pri ljudeh, ki se ne zanimajo več za to življenje in upi- rajo oči le proti večnosti. Toda ta izraz na obrazu je ni oviral, da bi ne bila vesela in celo srečna; nihče bi ne mogel spoznati iz njenih veselih besed, da je živelo v njenem srcu kako globlje, svetlejšo čustvo. Treba je bilo priti k njej nepričakovano, če ste ho- teli spoznati, da ima tak nepremično strmeč in za- mišljen pogled v ogenj ali skozi majhno okno njene prodajalne le tisti, komur je večnost središče vsega pozemskega. Nikdar je ni bilo videti na cesti razen zgodaj zjutraj, ko je prva prihajala na svoj prstor v temnem kotu cerkve, da je bila pri zgodnji maši. Tudi takrat je ni nihče zapazil, ko je hitela po ulici, tesno zavita v svojo črno ogrinjalko, ki ji je pokrivala tudi glavo. Skrbno se je ogibala vseh vaških klepetulj in zato ni bila nikdar vpletena v kak prepir. Od začetka so to smatrali kot posebnost in ponos. Kasneje se niso več merili za to, ali če so se menili, so jo spoštovali. Imela je dve hčeri — Tereza ali Tessie, starejša, je bila vprav stopila v dekliško dobo in je bila tako na las podobna materi v mlajših letih, da so jo znanci, ki matere že dolgo časa niso videli, nagovarjali z materinim imenom Norah. Njena mlajša sestra, Kathleen, je bila popol- noma drugačna. Dočim je bila Tessie dostojanstve- nostna in je po materi podedovala njeno za- mišljenost z lepimi potezami vred, je bila Kathleen živahna in je najraje divjala in skakala zunaj na prostem, tako da jo je mati vedno imenovala »divja- ka«. Večkrat me je mati napravila, naj jo trdo po- karam radi te mladostne razposajenosti, pa sem moral vedno opustiti tak poizkus. Njen navihanoesni pogled bi bil razorožil strožjega Mentorja; razen tega bi bila mogla navesti proti meni marsikateri nauk, katerega sem jim neprevidno dal v šoli, da naj nam- reč spravijo v svoja mlada leta toliko solnca in ve- selja, kolikor le morejo, kajti nebo se jim bo v po- znejšem življenju stemnilo s sencami, ki jih niso sami iskali. Toda obedve sta bili res srčkana otroka, kakor sem pripovedoval Amerikancu. Tessie, ki je že bila končala običajne študije, jih je sedaj dopol- njevala z godbo, slikanjem na steklo, ženskimi ro- čnimi deli itd. Na stenah v moji sobi visi več poiz- kusov njene spretnosti roke.

Bili so revni. Žalostna, majhna prodajalna, ka- tere okno je bilo obloženo z zavoji »Mustardove gor- čice«, »Cadburyjevega kakaa« in podobnim, ni bila v resnici tako bogata, kot je kazala sijajna zunanost. Od stropa je viselo nekoliko rdečih slaničkov in nekaj pletenic čebule. Tam so stale dve ali tri navidez krasne kovinaste škatle, na katerih je bilo napisano s škrlatinimi in zlatimi črkami »Čaj«. Razen tega še nekaj lončenih pip ter dva ali trije tucati sveč — in oprava je bila gotova. Toda lačni niso bili nikoli. Tisti, ki hrani ptice, skrbi tudi za svoje otroke, in ki oblači lilije, je odeval tudi nje pred mrazom. Bilo je genljivo gledati, kako so skrbele, da so vedno snažno opravljene. Trud revežev, s katerim izkušajo prikriti svojo revščino, je vedno genljiv. Če bi vi videli skrbno vložene podloge pod čednim predpasnikom ali luknjo

na rokavu ali malo razpoko na čevlju, bi spoznali, kako junaško se bojujejo te dobre, preproste duše, da ohranijo lep videz v vedni borbi z veliko revščino. In če sem včasih izrazil svoje začudenje, da sploh še morejo živeti v tako težkih okoliščinah, je ena beseda vedno razrešila uganko tej dobri materi, in ta je bila — Bog.

Zgolj sočutje me je nagnilo, da sem jo nasvetoval bogatemu Amerikancu za postrežnico. To stvar sem omenil tudi njej sami, bolj za poizkus in v nadi, da se bo Amerikaneec premislil.

»Pred kratkim sem upal, da se dobi za vas neko delo,« sem ji dejal en ali dva dni izza pogovora z bolnikom.

»Ah, gospod župnik,« je odgovorila, »to bi me veselilo. Nune bi morda ne zapazile, če bi Tessie ostala nekaj dni doma, da postreže v prodajalni.«

Tessie je že postala,« sem rekel, »prava gospo- dična s svojimi dolgimi krili in navzgor počesanimi lasmi, tako da je ne moremo več za vse porabiti.«

Tessie se je bila pri blagovnjaku ob oknu za- mislila v neko knjigo. Bila je globoko sklonjena nad njo, tako da so se jasno razločevali kodri njenih bujnih, kostanjevih las, tako zelo podobnih materinim, le da so tej že srebrne niti prerezale zlato kite. Pri mojih besedah je zardela, kajti dekleta so vprav tedaj najbolj občutljiva, ko se podaljšajo od otroške brezskrbnosti in prevzemajo dolžnosti resnega živ- ljenja.

»Meni bi bilo ljubo,« je dejala mati, »da bi ne imela s trgovino nič opraviti. Upam, da jo je Bog za kaj boljšega odločil.«

»S trgovino?« sem si mislil, ko sem pogledal po prsti, prazni prodajalni. »To je v resnici velika žrtev!«

»Zopet vam pravim,« sem rekel, »kot sem vam že prej večkrat dejal, da pojde Kathleen in ne Tessie v samostan.«

»Kaj, ta divjak, gospod župnik?« se je čudila gospa Leonard, dvignivši se izza blagovnjaka. »Za- gotavljam vas, da misli na popolnoma druge reči kot na samostan. Vi ste tega otroka, gospod župnik, po- polnoma razvadili. Kažete ji toliko zanimanja, da ne bo nič dobrega iz nje.«

»Vi ne veste, kaj v njej tiči. Zapomnite si, da bo nekaj še nosila redovniško obleko.«

»Podarim jo,« je dejala gospa Leonard, »kaki izmed redovnic, ki prihajajo sem iz Teksasa ali Južne Afrike ali Kalifornije. Njim bo dobro došla in jaz dam svoj blagoslov.«

Meni ni bilo všeč, da je mati tako poniževala mojega ljubljence, in sem ji to tudi naravnost po- vedal.

»Ona ne pojde niti v Južno Afriko, niti v Teksas, niti v Kalifornijo,« sem odgovoril pikro. »ker rabimo najboljše deklice sami doma. Prepustite to meni! Prav gotovo bo ta mlada gospodična čez nekaj let živa in zdrava v kakem našem najboljšem irskem sa- mostanu.«

»Bog vas blagoslovi za to, gospod župnik,« je odvrnila hvaležna žena. »Prepuščam jo vam in Bogu in sem prepričana, da je v najboljših rokah. Toda kako delo ste namerjali dobiti zame?«

»Menil sem, da bi šli v hotel stroč tujemu rikanskemu gospodu, ki tam bolan leži.«

Ona se je začudena in prestrašena umaknila.

»Jaz naj bi bila postrežnica, gospod župnik? Kaj se pa jaz razumem na postrežbo?«

»Ravno toliko se razumete kakor vsaka druga ženska. Kajti vsaka ženska je ali bi vsaj morala biti postrežnica.«

»Res, kakor nalašč bi bil poklic zame,« je de- jala in nekoliko dvignila glavo, »previjati, obvezovati in tolažiti bolnega človeka. Slednjič,« je rekla s krat-

Razno.

Pinedo in Casagrande. Italijani v zadnjem času prav pridno po zraku le- tajo. Porčnik Pinedo je letel s hidroplanom (ta- kim aeroplanom, ki se la- hko spusti tudi v vodo) iz Rima v Avstralijo, od tam na Japonsko in od tam spel nazaj v Rim. Vsega skupaj je napravil nad 35.000 kilometrov dol- go pot. Obseg naše zemlje meri 40.000 km, od Ljub- ljane do Trsta je po zraku 73 km, do Zagreba pa 110 km. Njegov polet je tem več vreden, ker ni zamenjal ne stroja in ne motorja in ker ni imel nikjer nič pripravljenega. Sedaj je pa odšel z aeo- planom v Ameriko drug Italijan, Casagrande. Čez Atlantski ocean, 3000 km širine, bo letel tam, kjer se Južna Amerika najbolj približa Afriki.

Sestorečki. Ze pri de- čkih se čudimo, trojčki so zelo redki. Kaj pa se- storečki! Dobila jih je ne- ka Španka v vasi Mar- bella, tri dečke in tri dečlice. Otroci so zdravi, mati pa najbliž ne bo vsata.

Otroška kritika. Mati je očela spet hudo zme- jala. Ko se je vihar na- koliko polegel, je prišla mati sinček k očetu a mu je rekla: »Kaj re- če, če bom prav prišla, se mi pa ne bo treba ženiti!«

Huda žena. Žena bi bila rada odvadila moža, da ne bi hodil pon- ži zmeraj prepozno domov. Nekoč si je dejala rjubo čez glavo in je šla moža po stopnicah naproti. Pre- strašeni mož je boljšeje v- vrnjal: »Kdo si ti?« — »Duh,« se je glasil o- govor. »Hvala Bogu, sem že mislil, da je moja žena.«

Duga črna. V Bremenu na Nemškem imajo že sed vina iz leta 1053. Takrat je stal 300 ce- linov. Če bi bili dali ta- krat ta denar v hranil- nico, bi bilo to danes 4228 milijard dinarjev. En liter bi prišel na 424 milijonov dinarjev; to je toliko, kakor znaša za- nana trgovina vse Jugo- slavije v treh mesecih.

Tajski promet. Nihče ne bi verjel, koliko tajski promet nese. Sveta dobi od njega vsako leto okoli 2500 milijonov dinarjev. Nizozemska okoli 580 tld. Vsako leto pride v Euro- po okoli 300.000 Ameri- kancev. Polni stroški zna- šajo 20 milijonov dolar- jev, 30 milijonov jih pa v Evropi zapravijo. Lani je prišlo na Francoško 135.000 Amerikancev in so pustili tam okoli 400 milijonov dinarjev.

Kako je na Marsu? O zvezdi Marsu, ki jo večkrat tako lepo vidimo v njeni rožnati barvi, se zmeraj prepirajo, ali so ljudje tam ali ne. Sedaj toliko vemo, da je na Marsu samo polovico toliko vode kot na zemlji in da je kisika samo 60 odstotkov tiste množine, ki je pri nas na gori Everestu dihati in moramo imeti umetne aparate za kisik. Toplo je pa na Marsu ravno tako kakor na zemlji.

Podzemna tovarna. Na Alaski je zima zelo dolga in huda, voda pri predelovanju rudnin zmeraj zamrzne itd. Zato je vodstvo neke rudarske tovarne sklenilo, da jo bo zgradilo pod zemljo. Delo bo tam lažje, stroški za kurjenje izdatno nižji.

Cela ladja kausarčkov. Iz Liverpoola na Angleškem so poslali te dni 400 velikih zabojev s kanarčki v New York. Letos je v Ameriki taka moda, da darujemo za god, za Božjo itd. kletko s kanarčkami.

Plesoč ribji trg. V ribiškem mestecu Torquay na Angleškem je bila trgovina z ribami zjutraj ravno v najlepšem teku, ko so začeli kupci in prodajalci naenkrat kot zmoreli plesati in so konji dirjali po trgu ter povzročili velikanski nered. Neki avto, ki je zavozil na trg, je bil vržen v velikem loču v morje. Kaj je bilo? Električna napeljava se je pretrgala in elektrika je zšla tudi v tla, ki je bil ravno na novo položen in je imel v sebi veliko kovinskih drobov.

Najvišja železnica na svetu. V višini 4570 do 5300 metrov koplejo noče v gorovju Andij v Južni Ameriki cinovo rudo. Da jo laže spravijo dol, so dali napraviti žično železnico do višine 4000 m, in ta železnica je danes najvišja na svetu. Napeli so dve žici in, ko jih pritrdili na visokih jeklenih drogih ali stolpih; po trdni žici gredo vozovi, gibljiva pa ureja hitrost. Vozovi vozijo v razdalji 300 metrov drug od drugega. Železnica je dolga 7 km in pol.

Mesto, ki se seli. V Kaliforniji, Amerika, je medice Barstow s 3000 prebivalci. Doslej je ležalo med dvema železnicama. Vsled zelo naraslega prometa je hotela železniška družba kupiti svet med železnicama in je stavila občinskemu svetu v Barstowu tozadevno ponudbo. Ker je bila ponudba zelo ugodna, so jo mestni očetje sprejeli in se je mesto preselilo daleč proč. Sedaj leži ob veliki avtomobilski cesti.

kim zatajenim nasmehom, »bi se hotel celo oženiti z menoj.«

»To še ni najhuje,« sem odgovoril resno.

»Ne, jaz nisem ženska zanj. Dosti mi je že preteklosti.«

In ko se ji je vrnil na obraz stari, zamišljeni izraz ter belni pogled v nesrečno minuloost, je naenkrat izginila vsa šaljivost in veselost, ostala je le bedna žena.

»Preteklost je minula,« sem dejal. »On zdaj že okreva in se namerja kmalu vrniti v Ameriko.«

»Upam, da odpelje s seboj dobro ženo. Vsaj ljudje pravijo, da je zato prišel sem.«

»Vi tedaj ne pojdete tja?« sem vprašal pri odhodu.

Ona je žalostno odkimala z glavo.

Ni čuda, ubožica! Če bi bil kdo rekel najlepši krasotici vsega kraja, da bo ona, Norah Curtin, končala svoje dni kot kramarica ob cesti v Doneraileju, bi bila to smatrala za razžalitev. In če bi ji bil kdo rekel na dan njene poroke, da ji bo Hugh Leonard življenje tako zagrenil, da bo željno prosila svoje, ne njegove smrti, bi ga imenovala zlovestnega vrana ali preroka nesreče. In vendar se je, žal, tako zgodilo!

1.

Kako se je tepalo, da je dobil mojster Črešnja, mizar, tepelj, ki je jokal in se smejal kot otrok.

Nekoč je bil...

»Kralj!« bi vzkliknili moji čitateljski.

Né, fantički, zmotili ste se. Nekoč je bil kos lesa.

Ni bil to kakšen poseben los, čisto navadno poleno s skladanice je bilo, eno takih, kot jih devamo pozimi na ognjišče in v peč, da zakurimo ogenj in razgrejemo sobe.

Nič ne vem, kako se je pripetilo, a resnica je, da je prišel lepega dne ta kos lesa v delavnico nekega starega mizarja, ki je bil mojster Anton, a so ga klicali vsi mojster Črešnja, in sicer zato, ker je bil konec njegovega nosu vedno svetlovijoličast ko zrela črešnja.

Jedva je zagledal mojster Črešnja ta kos lesa, se je močno razveselil; zadovoljno si je pomel roke in polglasno razmisli:

»Glej, glej, kakor nalašč mi je prišel ob pravem času pod roke ta tepelj; nogo pri mizici napravim iz njega.«

Rečeno — storjeno: urno je zgrabil ostro sekiro, da bi tepelj ogledil in obtesal; toda ko je hotel prvič zamahniti, sta mu roki zastali v zraku, zaslišal je tih glasek, ki je prosil:

»Ne udari me premočno!...«

Mislite si, kako je ostrmel dobri stari mojster Črešnja.

Zbegano je gledal po delavnici, da bi ugotovil, odkod bi mogel priti tihi glasek, a ni zapazil nikogar. Pogledal je pod klop — nikogar, pogledal je v omaro, ki je bila vedno zaprta — nikogar, premetal je koš, v katerem je imel oblanje in žaganje — nikogar; odprl je še vrata svoje delavnice, da bi pokukal na

cesto — nikogar! Odkod tedaj ta glasek?

»Razumem, razumem,« je menil smehljaše se in se opraskal po lasulji, »kaj bi bilo drugega, le dozde do se mi je, da sem slišal ta glasek. Začnimo tedaj delati.«

Vzel je spet sekiro in jo pogljal v krepkem zamahu na tepelj.

»Ojoj, hudo si me!...« je kriknil bridko znova oni glasek.

To pot je mojster Črešnja kakor okamenel; oči so se mu izbulile od strahu, zija je in jezik iztegnil prav do brade — bil je ko izklesana spaka.

...oči so se mu izbulile od strahu...

Ko je prišel k sebi, je začel trepetajoč od prestrašenosti jecljati:

»Le odkod se je vzel ta glasek, ki je kriknil ojoj... Saj vendar tu ni žive duše. Pa ne, da bi bil ta tepelj, ki bi se bil naučil jokati in cmeriti se kot kak otrok? Kdo bi kaj takega verjel! Tepelj — glej ga, no — saj je navaden kos lesa, da kurš z njim ko s kakim drugim; deneš ga na ogenj in ob njem skuhaš pisker fižola... Odkod naj bi se vzel? Kaj, če bi bil kdo v njem skrit? No, če je, toliko huje zanj! Čak, čak, zdaj ti pa jaz pokažem!«

Ko je tako rekel, je zgrabil s obema rokama ubogi tepelj in ga zabrusil brez usmiljenja ob steno. Nato je čakal in poslušal, če bi ujel kak glasek, ki bi kaj potožil. Čakal je dve minuti — nič; čakal je pet minut — nič; deset minut — nič!

»Kakopa,« je rekel po vsem tem in se skušal smejeti ter si kuštral lasuljo, »nič drugače ne bo, le zdelo se mi je, da sem slišal glasek, ki je kriknil ojoj! No, začnimo, začnimo delati!«

Ker ga je pa le prevzel velik strah, je začel tako nekako peti, da bi se opogumil.

Odložil je sekiro in poiskal oblič, da bi pooblal in uglasil tepelj; ko ga je oblal navzdol in navzgor in na desno in levo in na vse strani, je zaslišal znani glasek, ki mu je smeje se del:

»Nehaj, nehaj! Žgačkaš me po vsem telesu!«

To pot se je božec mojster Črešnja zgrudil na tla kot bi ga zadela strela. Ko je odprl oči, je videl, da sedi na tleh.

Njegov obraz je bil kar spremenjen, da, celo konec nosa, ki je bil običajno vijoličast, je osinel od strahu.

KDOR NAROČA ALI KUPUJE SVOBODOMISELNO ČASOPISJE — ZLASTI »DOMOVINO«, »JUTRO«, »SLOV. NAROD« IN »KMETIJSKI LIST« — PODPIRA BREZVERSTVO TER GREŠI PROTI LASTNI DRUŽINI IN LASTNEMU NARODU.

1 Tepelj je kos lesa.

ZNAKE STAROSTI NA OBRAZU IN PLEŠASTO GLAVO

boste preprečili najenostavnejše in najudobnejše s pomočjo dveh preizkušenih, zanesljivih in skozi dolga leta priljubljenih preparatov: I. Fellerjeva prava kavkaška Elsa pomada za obraz in kožo, čuva mladost in lepoto ter je najmočnejšega delo-

vanja zoper pege, sojedce, nečisto polt, rdeče in hrapave roke. Z redno masažo se odpravijo tudi gube z obraza. II. Fellerjeva močna pomada za lase odstranjuje perhijaj, preprečuje izpadanje las in prerano osivelost, krhke lase napravi mehke in voljne. Cena obeh pomad je enaka. Za poizkus 2 lončka od ene vrste ali po en lonček od obeh vrst

Elsa pomad že obenem z zavojnico in poštnino za 38 Din, ali samo proti vnaprejšnjemu poslanemu denarju, ker je po povzetju poštnina za 10 Din višja. Naročila nasloviti: lekarnarju Eugen V. Fellerju v Stubičji Dorži, Elsatrg 16, Hrvatska. - Posamezne steklenice Elsafluida po 10 Din v lekarnah in sorodnih trgovinah.

Trganja in revmatizma osvobodena brez nevarnosti?

Revmatizem je strašna, zelo razširjena bolezen, ki ne prizanaša ne revnim ne bogatim. Svojih žrtev si išče po kočah in palačah. Zelo mnogovrstne so oblike, ki se v njih pojavlja ta bol, in češče niso bolezn, ki jih označujemo s prve drugim imenom, nč drugega kot revmatizem. Sedaj se pojavljajo boli v udih in členkih, sedaj zopet zatekli členki, pohabljen roke in noge, bodljaji, zbadanja in trganje po raznih delih telesa, a celo oslabelost oči je pogostokrat posledica revmatičnih bol in trganja.

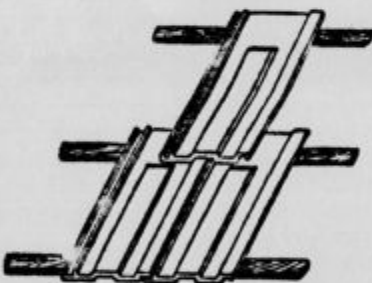
Kakor pa je različna oblika, v kateri se pojavlja ta bolezen, tako mnogostranska so tudi vsa mogoča in nemogoča sredstva, zdravila, zmesi, mazila itd., ki se priporočajo in vsiljuje, o bo nemu človeštvo. Največ teh sredstev pa ne prinese ozdravljenja, z njimi se kvečemu za kratko dobo dseže pelajanje. Kar Vam mi priporočamo, je neškodljivo zdravljenje s pitom vrele, ki je že mnogim bolnikom **ponagalo**. Naše zdravljenje je **ihbano in naglo učinkuje**. Da si naglo pridobimo prstašev, smo se odruili vsakomur, ki nam pte, naše zelo zanim vo zelo poučno brožuro o tem vrelcu

poslati popolnoma zastonj.

Kotar torej mučijo bolečine, kdor se hoče naglo, temeljito in brez nevarnosti istih osvoboditi, naj piše še danes:

August Märzke, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalersstr. 5

Abt. 303.

Najcenejše strešno kritje!

— Združene opekarne d. d. Ljubljana —
Miklošičeva cesta 13

preje VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše preizkušene modele s rešnikov, z eno ali dvema zareza, kakor bobrovcev (biber) in

**** zidno opeko ****

Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!
Stekleni strešniki stalno na zalogi!

Ceško laneno blago

lanena platna, tkanine, namizne prte in serviete, damast robce, damast etc. inlet, šifon, batist, štofe itd.

Josip Řehák

tvornica Červený Kostelec
(Čehoslovaška)

Filijala: Zagreb I., pošt. pretinac 234

Zahtevajte cenike!

SREBRNE KRONE

se najvišje plačujejo. — ŠIVALNI STROJI, najboljši, 15 let garancija. Zahtevajte cenik. BUDILKE - ure, natančne, 3 leta garancija. Samo pri Jos. Šelovin - Čuden, Ljubljana, Mestni trg št. 13.

Singer Cilinder šivalni stroj

rabljen, v dobrem stanju, poceni naprodaj pri J. COSTENNIKU, Guštarij. Istotam so dobe tudi novi šivalni stroji za rodbijsko in obrtno rabo.

32

Ode e laneaste
trpne-tiger 55 Din, močne
rožaste 110 Din, fine angle-
ške karo 100 Din, krasne
„Jacquard“ vzorčaste 140 D,
močne šivane kambrik ode-
je 170 Din, rdeče 195 Din,
klotaste z molino podlago
205 Din, klotaste s klotasto
podlago 225 D, močne kov-
ske odeje 140 Din, holi fine
205 Din, flanel ribe 60 D
razpošilja veletrgovina R.
Stermecki, Celje, št. 19,
ilustr. cenik s čez 1000 sil-
kami se pošlje vankemu zas-
toni, vzorci od sukna, kam-
garina in razne manuf. robe pa samo o u-
ogled. Kdor pride z vlakom kupovat, dobi nakupu
prim. povrnitev vožnje. Kar ne uga in ni odreza-
no, se zamenja ali vrne denar. Naročila čez 500 D,
poštne prosto — — — Trgovci engross cene,

Pozor! — Odprodaja

čajgastih in suknerih hlač in oblek za otroke in odrasle, zim. suknjčev in drugega manufakt. blaga po zelo znižanih cenah!

F. Češnovar - LJUBLJANA, S'a-
ri trg številka 16,

IZJAVLJAM, da bom proti vsakomur sodnij. nastopil, kdor bi še razširjal o meni lažnjive govorice. - Vincenc Brgant, Luša n. Škofjo Loko 7795

Najboljši
šivalni stroj je edino le
Josip Petelinc-a

znemke
Griffner in Adler

za rodbino, obri in industrijo
Ljubljana blizu Prešernovega
spomenika, ob rodi
Pouk v vazenju brezplačno. Večletna garancija.
Delavnica za popravila
Na vešila Telefon 912 Na malo

Sprejmejo se:

1 KOČIJAŽ, 1 konj. HLAPEC, 1 MAJER.

— Ponudbe naj se pošljejo na: Paromlin MAJDČ,
Spodnja Hudinja — Celje. 7819

P. n. občinstvu naznanjam, da sem se
preselil v svojo novo trgovino

in ker imam krasne in obsežne prostore, sem se založil v veliki množini z vsakovrstnim MANU-FAKTURNIM blagom, katerega vsled najodnojšega nakupa prodajam po najnižji ceni. Vred teča vas najvljudneje vabim, da si ogledate mo- zaločo v krasni izbi in prepričali se boste, da boste edino pri meni dosegli najboljše blago po najnižji ceni. — Se najtopleje priporočam
J. MENART, trgovec — DOMŽALE.

ČAJNA ROČKA
črna

Čaj za gospode
močan, plemenit, angleškemu
okusu odgovarjajoči, posebno
primeren za uživanje z mlekom
ali smetano kot zajetek.

„Dungit“

najboljše sredstvo za konzerviranje in
zboljševanje hlevskega gnoja.

Z uporabo istega v hlevih se FODVOJI vrednost gnoja na redilnih snoveh. Ker popije vso vlogo, postanejo hlevi suhi in brez duha, obvaru'e tedaj živino pred nalezljivimi boleznimi. Uporaba celo- letna. — Zahtevajte pojasnila in navodila pri

Prvi jugoslov. tovarni »Dungit«

družba z omej. zav. — LJUBLJANA,
Ižanska cesta št. 22 (tvrka A. Kobil)

Ržena ŽIKA ie samo ena!

To ve vsaka gospodinja, ki hoče imeti na mizi okusno, zdravo in redno kavo.

Zato zahteva v trgovini le **ŽIKO**

v rdečem zavitku.

POZOR pred ponaredbami!

Menjalnica Reicher & Turk

Liubljana, Prešernova ulica št. 44

kupuje in prodaja vse vrste valut kakor tudi srebrne krone po najugodnejših cenah. — Prodajajo se tudi srečke Državne razredne loterije.

PREDIVO

kupuje vsako množino po najvišji ceni

IVAN N. ADAMIČ

LJUBLJANA — Sv. Petra cesta št. 31

MARIBOR — Vetrinjska ulica št. 20

KAMNIK — Šutna št. 4

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA :: Stritarjeva ulica št. 5.

Priporočava se slavnemu občinstvu pri nakupu **BLAGA** za **OBLEKE**. Največja izbira avilnih **RUT** in **SERP**. — Posrežba solidna (er nizke cene). Popolna oprema za neveste.

TRI

TRITRITRI

je pravi pomočnik marljive gospodinjke!

TRI je neobhodno potreben v vsakem gospodinjstvu!

TRI pomaga štediti gospodinj!

TRI

je

vse belo

vse čisto

vse bleščeče

vse duhteče.

TVORNICI ZLATOROG
MARIBOR

Popolnoma zastonj vse to:

1 par močnih moških čevljev „VOIKA“, 1 flanelasto ali cefirasto srajco, 1 porhaste spodnje hlače, 1 svileno kravato in 1 par močnih nogavic „VOIKA“.

dobite, **ako** pridete sami kupiti ali pa če naročite po pošti iz cenika v času naše **velike prodaje** od 20. novembra do 22. decembra t. l. eno fino in elegantno izdelano moško obleko za **900 Din.** Zagotavljamo, da je obleka **sama toliko vredna**, o čemer se lahko prepričate v ceniku, vse drugo pa je **zastonj**. V času **reklamne prodaje** od 20. novembra do 22. decembra je tudi **vse drugo blago po najnižjih reklamnih cenah**. — Vsakdo naj piše po novi **ilustrovani cenik** ali pa pridite sami v Ljubljano, k **TEKSTILBAZARJU**, na Krekov trg št. 10.

Novodošle ostanke prodajamo v prvem nadstropju za skoro polovično ceno.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vo no iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ludski posojilnici kot zadruzi z **neome enim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 260 milijonov kron.

Excella

najboljši in vendar najcenejši stroj za rodbino in obrt.

Nadomestni deli za vse stroje.

J. Gorec, Ljubljana,
Palača Ljubljanske kreditne banke

Najboljša kolesa najceneje.

Vsakovrstne dele in opremo.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je brezdvomno

»MASTIN«

ki pospešuje rast, odebilitet in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma! Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. **LEKARNA TRNKOCZY** (zrav. rotočva), Ljubljana, Mestni trg 4

Ženske plašče (mantelne)

lepo moderno narejene ali pa blago za iste v vseh barvah, dobite najceneje pri **F. in I. GORIČAR**, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29.

za Miklavža

se najlažje zbere

različne izgotovljene oblečke, predpasnike, volnene jopice, kapce, triko-srajce in hlače, flaneaste rjuhe, odeje, razno sukno za površnike in obleke kakor tudi najboljšo kotenino ter vse drugo manufakturno blago vedno cenejše kot povsod drugod

pri **F. in I. Goričar, »Pri Ivanki«**

Ljubljana — Sv. Petra cesta 29.

Pazite na naš naslov in št. 29 na Sv. Petra cesti, ker le samo tam je prava trgovina »Pri Ivanki«.

All ste že poskusili? Kar je bilo nekdaj — to v tudi danes. Uporabljajte staro, vsestransko prizkušeno sredstvo redilni prašek za živino, posebno za prašiče, **»MASTELIN«**, zakonito varovana znamka. Z malim zavitkom za 12 kron se prepričate. Razpošilja **A. KOSEC**, Maribor. 3 in 5 kg po pošti, franko hiša, pakovano v zavitkih po 1/10 in 1/5 kg. Za trgovce 50% popusta. 67/0

Kdor hoče

biti postrežen z dobrim blagom

na pride ali piše

po sukno ali kamgarn za moške in ženske obleke, parhet, flanele, kambrik, rute, odeje itd. v znano in zanesljivo trgovino

R. Miklauc, »Pri Školu«

Ljubljana, Lingarjeva ulica

(v lastnih prostorih).

Obstoj trdke blizu 60 let.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzoiav.: Gospobanka.

Račun poštnege čekovnega urada za Slovenijo št. 11.545

v lastni palači (vis à vis hotela »Union«).

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.—, vloge nad K 600,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem ieklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktne zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.